

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafova ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za izposojništvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Smotri in sredstva naše zunanje politike

**Iz poročila dr. Alberta Kramerja na velikem zboru
Jugoslovenske nacionalne stranke v Beogradu**

Zaključno poročilo na velikem zboru Jugoslovenske nacionalne stranke v Beogradu je bilo posvečeno naši zunanji politiki, o kateri je razpravljal g. dr. Albert Kramer. Iz njegovega govora posnemamo nekaj glavnih misli, sli.

Dogodki, ki se poslednje mesece odigravajo v Evropi zahtevajo največjo pozornost vsakega narodnega človeka. Tudi naša stranka mora o njih voditi skrbni račun. Obžalovati je treba, da se naš narod ne obvešča v zadostni meri o mednarodnem položaju.

Uspehi velikega kralja

Mi smo svojo svobodo in neodvisnost trdno naslonili na Društvo narodov kot zanesljivega stražarja miru in po mirovnih pogodbah ustvarjenega stanja. Zavarovali smo se z zavezniškimi pogodbami, ki so nam zagotovile v svetu tehtno besedo in ugled, obenem pa nam omogočile zanesljivo ureditev naše narodne obrambe za primer nevarnosti. Pokojni veliki kralj nam je s svojo daljnovidno modrostjo zgradil Malo antanto, preko katere so Jugoslavija, Češkoslovaška in Rumunija zvezle v evropski politiki položaj velesile. Z ustvaritvijo Balkanske zveze je kralj pretvoril geslo »Balkan balkanskim narodom« v dejstvo in ustvaril na Balkanu položaj, da nas nihče ne more več izzigavati. Zvezna pogodba s Francijo nam je zagotovila politično sodelovanje in medsebojno pomoč z velikim zavezničkim narodom.

Za mir in gospodarsko sodelovanje

Na pogoj, da se državne meje v Srednji Evropi ne morejo enostransko izpremeniti, vodimo iskreno politiko čim tesnejšega, zlasti gospodarskega sodelovanja, da bi dosegli srednjevropski narod: srečnejšo bodočnost. V prepričanju da sosedne in ostale velike sile Evrope ne žele narediti iz naše države predmet sebičnih koristi, smo gradili prijateljske odnose z njimi. Našega naroda naplemeničja težnja je, da po svojih najboljših močeh prispevamo k okrepitvi miru med narodi in da naši Jugoslavi pridobivamo naklonenost vsega prosvetljenega sveta. Pri tem stremimo za okrepitev ugleda naše države.

Kriza Društva narodov

V zadnjem času so nastopili dogodki, ki zahtevajo od nas, da na novo skrbno preučimo smernice naše zunanje politike. Nismo se obrnili od Društva narodov, toda oči ne moremo zapirati pred dejstvom, da je Društvo narodov v krizi. Ni to krivda te po svojem bistvu plemenite naprave, ki jo želimo ohraniti na dosedanjih demokratičnih osnovah, marveč je kriza posledica slabosti in neodločnosti članic Društva narodov. Ženevska naprava ni pokazala dovolj odločnosti in moči, da bi za-

varovala svoje članice pred nevarnostmi napadov.

Novi dogodki v politiki velesil

Izstop Nemčije iz lokarnske zveze je ustvaril med Nemčijo in Francijo nove odnose, katerih posledice zanašajo nemir v vso evropsko politiko. Nemčija na vso moč hiti, da bi čimprej spet postala najmočnejša oborožena sila v Evropi. Naš narod jemlje na znanje njene svečane izjave miroljubnosti in pripravljenosti, da se vsa še nerešena vprašanja rešijo s prijateljskimi sporazumi, ne sme pa pri tem prezreti, nove napetosti v evropskem ozračju.

Italija se je vrnila iz zmagovite voje v Abesiniji. Ta vojna ni dobjena samo nad črnci v Afriki, marveč pomeni tudi velik državniški uspeh. Zmaga je zelo dvignila samozavest italijanskega naroda. Pokazala je vsemu svetu veliko moč nacionalne misli. Na žalost pa je hkratu vrnila veljavnost staremu pravilu, da sila kuje pravico. Računati moramo, da bo zmagovita Italija iskala še novih področij za svoje razširjenje. Pri tem ne smemo pozabiti, da je s francosko-italijanskim dogovorom taka politika Italije zlasti ojačana na jugovzhodu Evrope, kjer živi naš narod v krajih, ki so bili že odnekad predmet spopadov velikih evropskih držav. Italijanskemu narodu ne zavidamo njegovih uspehov in mu želimo biti prijatelji na osnovi medsebojnega spoštovanja pravic in življenjskih koristi obeh narodov.

Z vzhoda se pojavlja Rusija kot sila, ki se začena zanimati za srednjevropska in zapadnoevropska vprašanja. Anglija je popustila v vprašanju svoje svobodne poti v Indijo, torej v enem izmed življenjskih vprašanj angleške vladarje. Mnogi računajo, da se zlasti Srednja Evropa ne bo več toliko zanimala. Vendar bi bilo pogrešno misliti, da je italijansko-angleški spor že končno poravnal na račun Anglije. Moč angleške vladarje je bila v zgodovini redko dokončno poražena. Verjetno pa je, da bo Anglija vsaj nekaj časa vodila politiko, ki bo v glavnem osredotočena na njeno neposredno korist.

Do viška moramo izpopolniti našo vojsko

Ako pregledamo evropski položaj, moramo reči, da je danes tak, da postavlja tudi našo državo v težaven položaj in zahteva od nas, da napnemo vse moči za odvrnitev vsake nevarnosti in za okrepitev miru. Istočasno pa se moramo tudi sami usposobiti, da bomo mogli s polnim uspehom braniti svojo neodvisnost. Vsi evropski narodi dela danes skrajne napore, da okrepe svoje vojske. Tudi naši prijatelji in zavezniki žrtvujejo ogromna sredstva za vojaško pripravljenost. Pred tedni je razpisala Češkoslovaška posebno obrambno posojilo. V kratkih dneh je češki

narod za svojo vojsko v gotovini vplačal skoro milijardo češkoslovaških kron.

Jugoslovenskega vojaka občuduje ves svet, toda v smislu svoje miroljubne politike in zanašajoči se na Društvo narodov smo dajali svoji vojski samo res neodložljiva sredstva. Čas je zdaj rešen in tudi mi moramo storiti vse, da izpopolnimo tehnično pripravljenost naše vojske do viška. Naš narod živi v težavnem gospodarskem stanju in zločin bi bil zahtevati od njega, da žrtvuje četudi en sam dinar, ako to ni potrebno. Toda on mora vedeti, da je vprašanje dovršeno oskrbljene in pripravljene vojske danes bolj ko kdaj prej vprašanje njegovega življenja in njegovega obstoja.

Sodelovanje javnosti in narodnega predstavništva

Mednarodna vprašanja v današnjih razmerah so taka, da mora ves narod sodelovati pri njih reševanju. Po načrtu je treba širiti razumevanje najširših vrst za življenjska vprašanja naše države v mednarodni politiki. V času, ko veliki in mali državni zbori v Evropi posvečajo svojo pozornost mednarodnim odnosom, mora tudi naše narodno predstavništvo sodelovati pri izvajanju naše zunanje politike. Razume se posebej, da je treba pri tem skrbno izločiti vpliv naših notranjih sporov na državno zunanjo politiko. Po našem globokem prepričanju je nujno potrebno, da narodna skupščina in senat vzameta vprašanja državne obrambe in mednarodne politike med predmete svoje stalne skrbi in največje pozornosti.

Moč slovanske misli

Naša zunanja politika se mora tudi v bodoče razvijati na osnovi medsebojne zvestobe s prijatelji in zavezniki. Mi želimo, da ne bi ničesar zamudila, kar more služiti varnosti naše domovine, utrditvi prijateljskih vezi in gospodarskim koristim našega naroda. Naš narod ni osamljen. Pred nekaj dnevi je predsednik češkoslovaške vlade g. Hodža upravičeno rekel, da je v Evropi 55 milijonov Čehoslovakov. To velja tudi za nas. Mala antanta predstavlja tudi za nas tako močno obrambno ediničo, da lahko tudi mi rečemo: Jugoslovenov nas je 55 milijonov!

Slovanska misel je po vojni tudi pri samih Slovanih izgubila precej moči. Ako pa se spomnimo, koliko opore je nekdaj vsem nam dajala v borbi za ohranitev našega obstoja, za osvoboditev vzhodnega jarma in za zedinjenje posameznih slovanskih narodov, ako premislimo, koliko je v njej bilo ustvarjalnega kulturnega duha, potem bomo spoznali, da na mnoge biti slovanska misel tudi danes krepka opora v naši borbi za mir in življenje.

V vojni in po vojni je slovanstvo v posameznih svojih narodih doživelo vstajenje svojih sanj, v drugih pa preživelo vso žalost narodne nesreče. Tudi mi smo plačali svoje zedinjenje ne samo z neizmernimi žrtvami na bojiščih, temveč tudi s hudo izgubo živega narodnega telesa in njegove zemlje.

Po vsem svetu so raztreseni snovi našega naroda, ki jim domača zemlja ne more dati dovolj kruha. Premalo smo se doslej brigali zanje in mnogo smo krivi žalostne izgube jugoslovenskih duš. Tudi to vprašanje ne sme biti več tako ob strani, kakor je bilo dosedaj.

Potreba notranje utrditve

Vse nevarnosti, ki izvirajo iz današnjega evropskega položaja, vse težkoče ki se groze postaviti naši Jugoslaviji na pot, bodo obvladali ako ba naš narod, združen v čvrsto enotno, krepko odločen jih premagati. Zato je vprašanje naše notranje utrditve ena izmed glavnih osnov, ki nam omogoča o voditi dobro

zunanj politiko. Vse, kar delamo in mislimo, mora imeti samo en smoter: da izide Jugoslavija svobodna, neodvisna in okrepljena iz vrtnice strasti in sporov, ki danes pretresajo Evropo.

Kupuj domače blago!

Strašna letalska nesreča pri Ljubljani

Zahtevala je sedem smrtnih žrtev

Včeraj v sredo se je blizu Ljubljane zgodila strašna letalska nesreča. Potniško letalo »Spartan«, ki vzdržuje redno zračno zvezo s Sušakom, Zagrebom in Beogradom, se je z ljubljanskega letališča dvignilo ob 5.45 v zrak, namenjeno na Sušak. Za potovanje so bili priglasi učiteljica Stana Kantele, učiteljica Tilka Pivkova in odvetnik dr. Adolf Korče iz Ljubljane, pilot Mihaelo Jarošenko in radijski telegrafist Tomo Anušič. Čisto nazadnje sta se prijavila še Berlinčana dr. Wilhelm Korn in njegova spremljevalka Anny Brüglacher, ki sta bila ložirala v ljubljanskem hotelu Unionu.

Ko se je letalo dvignilo, je nad poljem ležala gosta megla. Pilot je takoj usmeril letalo proti jugovzhodu. Komaj pa so potekle tri minute, so ljudje v Hrušici, ki so bili že nekoliko, zagledali v zraku plamen in zaslišali hreščanje v drevju pri Hrušici. Na kraj nesreče so prvi prihiteli dva vaščana in šofer Magistrovega avtobusa Ivan Vončina. Nudila se jim je grozna slika. Drevje v gozdu je bilo čisto polomljeno in okrog trupa letala so ležali razmesarjena trupla in posamezni deli trupel ponesrečencev. Bencinski tank je bil kakih šest metrov desno od trupa letala in daleč naokrog je bila raztresena obžgana prtljaga potnikov, pošta, radijski aparat in kosi razbitega vozila.

V nekaj trenutkih se je zbrala na kraju nesreče velika množica ljudi, ki je prihitela iz Hrušice in iz sosednjih vasi. Ljudje so izkušali reševati ponesrečence v misljenju da je morda še kdo živ, a bili so že vsi mrtvi. Trupla šestih potnikov so bila strašno ob-

žgana in razmesarjena in le eno truplo je bilo celo. Nekaterim ponesrečencem je odtrgalo glave.

O nesreči so takoj obvestili policijo, voja-

Kakšna kupčija s hmeljem se obeta

Znana nemška hmeljska tvrdka Barth v Nürnbergu objavlja v svojem letnem poročilu za lansko leto, zanimive podatke o svetovnem izdeku piva in pridelku hmelja in o svetovni porabi hmelja. Lan je znašal svetovni izdelek piva 191 milijonov hektolitrov nasproti 185 milijonom v prejšnjem letu in 156 milijonom v najslabšem letu 1932, tako da znaša povečanje v primeri s tem poslednjim letom 22 odstotkov. Največji delež ima o pri tem Združene države, ker je lan znašal izdelek piva 53 milijonov hektolitrov v primeru s prejšnjim letom je narasel le za 56 odstotka. V Nemčiji se je izdelek piva dvignil za 7 odstotkov na blizu 40 milijonov hektolitrov. Znatno povečanje beležijo zlasti južnoameriške države.

Svetovni hmeljski pridelok leta 1935, cenjen na 1.219.000 starih stotov (po 50 kg) nasproti 1.107.200 in 1.038.500 v prejšnjih dveh letih. Povečanje pridelka gre zlasti na račun Evrope in je delno prisotni tudi razširjenju nasadov v Evropi. Pridelki v Evropi je znašal lan 821.200 starih stotov na-

štyo in orožništvo. Na kraj nesreče je nato prispela četa orožnikov in zastražila prostor. Prišlo je tudi vojaštvo. Vojaki so položili trupla drugo poleg drugega, in jih pokrili s plahetami in posameznimi kosi obleke, ki so jih našli na kraju nesreče. Trije zaprti vozovi pogrebnega zavoda so potem odpeljali trupla v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Sodijo, da se je nesreča zgodila zaradi tega, ker je letalo vozilo prenizko in zašlo med drevesa, zaradi česar je bencinski tank eksplodiral. Ljudje, ki so gledali vozilo, vsaj tako trde. Zanesljivo pa se vzrok nesreče najbrž ne bo mogel dognati, ker so vsi, ki bi vedeli kaj povedati, mrtvi. Pivkova, Kantele in dr. Korče so bili namenjeni k morju, a oba Berlinčana po poslih v Sisak. Pivkova, ki je bila nameščena kot učiteljica na Čatežu nad Veliko Loko, je še njen svak g. Orel spremljal do letališča. Usoda pa je hotela drugače.

sproti 712.500 starih stotom v prejšnjem letu. Znatno se je dvignil pridelok Nemčije (od 134.300 na 209.200 starih stotov), kjer se je povprečni pridelok na hektarju povečal od 16,3 na 25,4 starega stota. Pridelki v Ameriki se ni bistveno izpremenil.

Svetovni pridelok hmelja je vsekakor presegal svetovno potrebo. Navzlic večjemu pridelku so srednjeevropske države do malega prodale svoje blago. V Nemčiji so znašale neprodane zaloge v začetku junija okrog 20.000 starih stotov lanskega in 5.500 starih stotov hmelja iz leta 1933., v Češkoslovaški se cenijo na 4.500 starih stotov, v Jugoslaviji na 600, v Poljski na 800, v Franciji na 1000 in v Belgiji na 4.500 starih stotov. Ker so bile v Nemčiji pivovarne prisiljene založiti se s hmeljem, bodo sedanje zaloge zadostovale do 1. aprila prihodnjega leta. V drugih državah pa so zaloge v pivovarnah majhne. Za trano povpraševanje po hmelju v zadnjih mesecih je prav v tem iskanju vzroka in obeta to tudi letos dobro prodajo, posebno ker letina menda ne bo posebej dobra.

Po Merku M. J.

Sreče pot je zveržena

Zora je bila drugo jutro spet prva na nogah in zunaj na prostem. To samotno občudovanje lepe prirode, ko so še vsi drugi spali, se ji je zdelo višek užitka. Toda ni ostala dolgo sama.

Dušan Vozlič, ki je bil že v zgodnjih jutrnih urah v gorovju, se je vrnil in jo pozdravil.

»V hribih sem nabral lepih planinskih cvetk. Ali vam jih smem ponuditi, gospodična?« ji je rekel s toplim pogledom v njene modre oči.

Spet se je je polastila zadrega, proti kateri se je že včeraj borila, ko je govorila z njim. Vpričo Vrhovčevih se je Dušan Vozlič nasproti Zori držal ves dan brezbržno in je komaj kakšno besedico izpregovoril z njo, a kadar sta bila sama, je bil kakor prejojen.

»Prosim, dajte cvetke gospodični Idi. Njene so,« je odvrnila Zora.

Dušan ji je stisnil cvetje skoro s silo v roke.

»Gospodični Idi bom šopek kupil,« je dejal Dušan z neko naglico.

Veletrgovec Vrhovec ga je poklical. Skoro nejevoljen se je Dušan obrnil in pohitel v hišo. Komaj je bila Zora spet sama, se ji je pridružil Alfonz.

»Kdo vam je dal to cvetje? Gospod Vozlič?« je vprašal skoro razburjeno. »On naj

vam ne daje cvetja! Ne trpim tega!« Z deško vihravostjo ji je strgal cvetje iz rok in ga vrgel po tleh.

Zora je z žalostnimi očmi gledala po cvetju. Bilo je prvo, ki ga je dobila darovano. Prvo planinsko cvetje, ki ga je imela v rokah.

»Gospod Vrhovec, nimate pravice postopati tako nasilno,« je vzkliknila. »Sicer pa...«

V zadregi je prekinila stavek. Saj ima prav, si je domislila, da graja pozornosti, ki jih zaročenec njegove sestre posveča drugi. Kakor zasačena na krivi noti je molčala ko je Alfonz dalje govoril:

»Preveč prosto se obnaša ta gospod nasproti vam!«

Ob oknu je stala gospa Vrhovčeva in je videla svojega sina v zaupnem razgovoru z Zoro.

»Gospodična, gospodična,« je zaklicala nejevoljno.

Ko je Zora naglo prihitela po stopnicah k njej, jo je sprejela burja očitkov: Če so jo morda vzeli s seboj na potovanje zato, da bosta otroka sama ostajala v svoji sobi! Če morda nima nikakega pojma o čutu odgovornosti in o dolžnosti!

Ko so bili napreženi vozovi, da se popeljejo do Črne prsti in narede potem turo na goro, je izjavila gospa Vrhovčeva prav odločno, da se bo peljala z otrokoma in Zoro. Če pa že ni mogla uveljaviti svoje volje nasproti otrokoma, se ji je posrečilo to še manj nasproti odraslima otrokoma.

»Ne, mama, jaz pojdem z njimi. Prosim, ne draži me, sicer se takoj vrnem domov,«

je pripomnil Alfonz na svoj vihar in neupoštljiv način.

Jezen pogled matere je zadel — ne morda neubogljivega sina, temveč domačo učiteljico. Zora je čutila, da bo morala prenesti marsikatero grenkobo, da bo tako plačala vse veselje, ki ji ga dela ta pot.

Med potjo so obedovali v neki kmečki gostilni, kjer so tudi nekoliko spali, da bi se okrenili za turo Zora se je izredno veselila, ko je stopala na Črno prst. Razvajena Ida na je začela omagovati. Prav tako se je hudoval Alfonz, da je ta pot nepotrebna. Vrnili so se pozno in so si poiskali prenočišče v bližnji vasi. Toda bile so samo tri sobe, za gospoda in gospo za tri hčerke in za oba mlada gospoda. Glede Zore pa je menila gospa, naj si napravi za enkrat ležišče v gostilniški sobi na stolihi.

Dušan Vozlič se je temu uprl.

»To ne gre, Gospodična mora imeti svojo sobo.«

»Seveda!« je pripomnil Alfonz. »Jaz pojdem spat na seno!«

»To je neumnost Alfonz!« je Vrhovčeva vzkliknila in hudobno pogledala Zoro.

Materina jeza pa je trmastega sina še bolj okrenila v njegovi samopodljivosti in samoobčudovanju, da bo iz požrtvovalnosti do Zore spal v senu, kjer bo prenočilo tudi več študentov, potujočih peš po bohinjskem okolišu.

Ker je sijala polna luna, so vsi Vrhovčevi z Zoro in Dušanom šli še malo na izprehod v okolico vasi. Samo zvonjenje kravjih zvoncev in šumenje gorskih potočkov je motilo čudovito gorsko tišino.

Slabi upi na obnovo prejšnjega obsega trgovine z Italijo

Z ukinjenjem sankcij 15. t. m. se spet obnove trgovinski odnosi z Italijo. Med našimi zainteresiranimi ministri se zaradi tega vrše posvetovanja, kako se naj najbolj zavarujejo koristi naših izvoznikov in kako naj se reši vprašanje naših starih terjatev v Italiji, ki znašajo v celoti skoro četrt milijarde dinarjev.

Upi za obnovo trgovine z Italijo niso preveč ugodni. Pravijo, da bo mogoče obnoviti trgovino le v višini ene tretjine prejšnjega obsega. Zlasti ni računati s tem, da bi v starem obsegu obnovili izvoz lesa v Italijo. Po zatrditvah italijanskih lesnih uvoznikov, ki so že vrsto let v trgovinskih odnosih z našimi trgovci, bo v tretjem četrtletju malo možnosti za naš izvoz lesa, ker je Zveza italijanskih uvoznikov lesa že sklenila, da bo les uvažala zlasti iz Avstrije, Nemčije, Švice in Albanije. Obseg našega izvoza v Italijo po končanih sankcijah bo odvisen od tega, koliko bomo mi lahko iz Italije uvažali, kajti uvedba uvoznega nadzorstva, ki

je stopila v veljavo 1. t. m., uveljavlja načelo, da bo lahko posamezna država za toliko vrednost uvažala v Italijo, za koliko vrednost bo iz nje izvažala. Uvozno nadzorstvo pa bo strogo nasproti dosedanjim sankcijskim državam. Pri tem je treba tudi upoštevati plačilne težkoče zaradi starega dolga. Zato se v Beogradu na odločilnih mestih obravnava vprašanje, kako zmanjšati te stare terjatve.

Kakor je znano, je Anglija dovolila naši državi, ker je bila huda prizadeta zaradi sankcij, posebne uvozne kontingente v vrednosti 100 milijonov dinarjev na leto, od katerih smo doslej izkoristili le za okrog 30 milijonov dinarjev. Po vestih iz Beograda je angleška vlada pismeno obvestila našo vlado, da preneha ti kontingenti veljati na dan ukinitja sankcij 15. t. m. Po 15. t. m. ne bodo veljali ti kontingenti za ono blago, ki je že na poti, če ne bo prispelo v Anglijo še pred 15. t. m.

Močna peronospora uničuje vinograde

Stanje vinogradov v Slovenskih gorah je letos obupno. Tudi v tistih vinogradih, ki so bili doslej precej obvarovani, se je začela razvijati poleg listne še grozdna peronospora in so nekateri vinogradi že skoro čisto uničeni. Na mariborsko vinarsko in sadjarsko šolo prihajajo dnevna zadevna poročila iz raznih krajev. Strokovnjaki priporočajo vinogradnikom, naj škropijo tudi tiste vinograde, ki so že čisto uničeni, da se na ta način ohrani za bodoče leto vsaj les. Tudi priporočajo vršičkanje, in sicer tako, da ne prirežejo običajno, ampak se porežejo samo viseči deli. Pozneje naj se vršičkanje še enkrat vrši, tako da se bo letos vršilo vršičkanje dvakrat. Tudi v sadovnjakih je stanje zelo slabo in se kaže mnogo glivičnih bolezni.

Ramo sadje je nekoliko boljše.

V legah, ki so lani dale 35 do 40 polovnjakov mošta, bosta letos kvečjemu dva. So gorice, v katerih vobče ne bo pridelka, ker ne najde več niti grozda. Grozdje je kratkoma lo vzela peronospora, ki jo je pospeševalo slabo vreme v prvi polovici junija: skoro dnevne nevihte, takoj za njimi vroče solstice in zatem pa megla. Pravijo, da imajo tisti vinogradniki še največ pričakovati, ki so škropili že pred binkošti. Pred kratkim so listi poročali, koliko škode so napravile po naši banovini toča in povodnji. Potrebno bi pa bilo, da se uradno ugotovi škoda zaradi peronospor. Veliko škodo je povzročila peronospora tudi na sadnem drevju, s katerega je odpadlo mnogo sadov in listja.

»Lepa hvala za požrtvovalnost, ki ste mi jo izkazali,« je tiho rekla Zora Alfonzu, ki je čisto mirno stopal poleg nje, kakor bi ga bilo prevzelo veličastvo planinskega sveta.

»Prav rad sem to storil,« je menil Alfonz in tiše nadaljeval: »Kako si predstavljate moškega, kateremu bi darovali svojo naklonjenost?«

Rekla bi sicer rada, da čisto drugače, kakor je gospod Alfonz Vrhovec, toda lepota pokrajine je ustvarila v njej svečano razpoloženje, a tudi Alfonz je stavil to vprašanje njej tako skromno in nič naduto, da ni mogla drugače kakor resno odgovoriti.

»Kakšen naj bi bil moški, ki bi mi bila dobra?« je počasi izgovarjala. Potem je nekaj trenutkov premišljala. »O, prvi pogoj je, da bi bil samostojen. Močan, samozavesten, a ne ničemuren; moral bi biti sposoben za velika dela in se ne bi smel bati nobene nevarnosti. Do takega moškega bi imela spoštovanje.«

Prav za prav se ni nikdar razmišljala o tem, kakšnega moškega bi lahko ljubila. Za taka razmišljanja ji je manjkalo časa. Sicer pa je bila prepričana, da njej, ki je siromašna, ne bo nikoli dana izbira.

V veliko njeno presenečenje je menil Alfonz: »Prav imate. Hvala lepa za pouk. Mnogo zahtevate, a videli boste, da niste preveč zahtevali!«

Obe deklici sta priskakljali za njima in se obesili vzgojiteljici za roke. Tako ni bilo zdaj več priložnosti za nadaljnji razgovor.

Ko je drugo jutro Vrhovecova družina precej pozno zajtrkovala, je manjkal sin Alfonz. Menili so, da se je zamudil na izpre-

hodu, in so mirno pili svojo kavo. Toda ura je potekla za uro, a Alfonza še ni bilo. Naposled je neki planinski vodnik princel listek, ki mu ga je dal mladi mož na potu v gore.

»Draga mama, ne delaj si skrbi zaradi mene,« je bilo napisano na listku. »Sem na potu z obema visokošolcema, ki sem z njima prenočil v senu. Gremo v gore. Jutri se vrnem.«

Vrhovecova je bila zavoljo te vesti vsa iz sebe. Ko se je potem izkazalo, da so šli vsi trije mladeniči brez vodnika v neznane gore in brez prave planinarske opreme oboroženi le z navadnimi palicami, se je razburil tudi Vrhovec.

Proti poldnevju je nastala velika nevihta. Deževalo je ko iz škafe, strela je udarjala in še burja je nastopila. Postalo je hladno, da se je vse zavijalo v volnene jopiče.

»Kako mora zebsti ubogega Alfonza, ki ima visoko v gorah le lahek površnik s seboj!« se je hudovala Vrhovecova in iskalo žrtev, nad katero bi stresla svojo nejevoljo.

»Če bi le slutila, da nam boste na potovanju napravljali take sitnosti, gospodična, bi vas ne vzela s seboj,« se je z obrazom, polnim užaljenosti, obrnila k Zori. »Vi, samo vi ste krivi, da se moj sinko izpostavlja takim nevarnostim. Ker vam je v svoji pretirani dobrosrčnosti odstopil sobo, so ga potem zapeljali v neumnosti. Prva reč bi bila, če bi eno noč spali na stolih v gostilni. Vi v vaši službi bi takšne žrtve sploh ne smeli sprejeti. Seveda, seveda, vse te gospodične hočejo igrati dame, in čimbolje se jim godi pri kakšni družini, tem bolj se razvajajo.«

Zobni kamen —
velika nevarnost!

Zoper to
pomaga

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Politični pregled

Predsednik levičarske francoske vlade Leon Blum je dejal v razgovoru s poročevalcem beograjske »Pravde«, da je njegova največja želja,

da bi se ustvarili še priskrbenjši odnosi med Jugoslavijo in Francijo.

Francoska vlada se zaveda resnega položaja v Srednji Evropi, zlasti glede na Avstrijo, ki se zmerom bolj zbližuje z Nemčijo. Blum je zatrdil, da Jugoslavija nima povoda, da bi se vznemirjala. Storili bomo vse, je izjavil dalje Blum, da okrepiamo tudi trgovinski promet med obema državama.

Najvažnejši dogodek preteklega tedna je sporazum med Nemčijo in Avstrijo,

ki je bil sklenjen na Dunaju. Pogajanja so se vršila med avstrijskim zveznim kancelarjem dr. Schuschniggom in nemškim poslanikom na

Dušanu, ki je poslušal te neutemeljene očitke nasproti ubogi deklici, je bilo zelo mučno. Ker si sam ni upal ugovarjati, je zašepetal Ildi, ki je sedela poleg njega, prošnjo, naj poskusi razgovor kreniti v drugo smer.

»Mama, daj no mir! Strašno si dolgočasna!« je vzkliknila Ilda na svoj nesposobljiv način. »Alfonz se bo že vrnil. Nič mu ne bo škodovalo, če ga bo dež malo naprlo. Bo pa drugič pametnejši!«

»Saj to je tisto, da ni prej nikdar počel takih neumnosti. Zašel je v neprimerno družbo lahkomišelnih študentov. Seveda, moral je prav on spati na senu...« in pesem se je začela znova.

Vrhovecova je klepetala tako dolgo, da Zora ni mogla več zadrževati solz. Vstala je od mize in se odstranila.

Dušan jo je našel pozneje v nekem kotu prostorne verande. Kodrasto glavico je imela sklonjeno in bila je videti zelo zamišljena. Na vse očitke Vrhovecove je bila naposled prepričana, da je Alfonz v nevarnosti. To je torej tisti velika reč, ki jo je obljubil storiti, da se bo pred njo pokazal za neustrašnega junaka. Če se mu kaj zgodi, bo res kriva.

Dušan je stal nekaj trenutkov pred njo. »Gospodična Zora!« je rekel in ji položil roko na ramo.

Zora je planila pokoncu in ga pogledala s prestrašenimi očmi, kakor bi jo bil dotik njegove roke zadel globoko v notranjost.

»Zal mi je, gospodična, da so tako trdi z vami. Tako ste brez zaščite! Tako mlado dekle si mora že služiti kruh v tujini!«

Dunaju Papenom. Sporazum ureja vrsto gospodarskih in drugih vprašanj med obema državama. V političnem pogledu obsega zlasti dogovor, da bo Nemčija spoštovala neodvisnost Avstrije in da se ne bo vmešavala v avstrijske notranje zadeve. Na podlagi tega sporazuma sta stopila v avstrijsko vlado dva hitlerjevca. Zanimiv je tudi dostavek k sporazumu, po katerem se je Avstrija obvezala, da najmanj tri leta ne bo sprožila vprašanj povratka Habsburžanov na avstrijski prestol.

Nemško-avstrijski sporazum je naletel na velik odmev. V mednarodnem svetu zatrjujejo, da predstavlja

nemško-avstrijski sporazum poizkus ustvaritve fašistične fronte, ki bi obvladovala Srednjo Evropo.

V Londonu in Parizu so prepričani, da je ta sporazum v resnici le zavezniška pogodba med Nemčijo in Italijo, ker je očrno, da je Italija pomagala do njega. Nadaljnji dogodki bodo pokazali, da bosta Rim in Berlin v zunanji politiki korakala odslej roko v roki. Po vesti z Dunaja se bosta v kratkem sestala Hitler in dr. Schuschnigg. Sestanek bo najbrž v okolici Münchena.

Po vesti beograjskih listov, prevladuje med politiki in državniki v Beogradu mišljenje

da ima sporazum med Dunajem in Berlinom lahko blagodejen vpliv na ureditev razmer v Podonavju.

zlasti, ako se bo nadaljevala politika, ki stremi za tesnejšim sodelovanjem držav Male antante z državami rimskega dogovora na gospodarskem področju. Pravijo tudi, da sta s tem dve važni vprašanji, ki sta zadajali mnogo skrbi Mali antanti, to je vprašanje Habsburžanov in priključitve Avstrije k Nemčiji, začasno odpravljeno. Seveda so si v Beogradu, Pragi in Bukarešti na jasnem, da obe vprašanji s tem nista dokončno rešeni, temveč samo odloženi.

Iz Rima javljajo,

da se namerava skleniti med Italijo in Nemčijo vojaška zveza.

Uradno se ta vest sicer zanika, a poučeni trdijo, da ima nemško vojaško odposlanstvo, ki se že več dni muči v Rimu, nalogo, začeti razgovore za sklenitev vojaške pogodbe.

Odkar je Zora zapustila svojce, ni nihče več tako govoril z njo. Celo njeni svojci so se zdaj le veselili, češ da ima lepo službo. Ni tudi čudno, da so njeni starši v svoji siromašini bili veseli v domnevi, da je njihov najstarejši otrok dobro preskrbljen.

»Nisem prav nič nesrečna zaradi tega, ker moram delati. Prav veseli me, če lahko delam kaj koristnega. Delala bi rada od jutra do večera. Samo očitkov, da me samo iz milosti trpe v hiši, ne prenesem!« je tožila Zora z objokanim obrazom. »Zdi se mi, kakor bi bila sužnja, ki mora vsakogar ubogati.«

Njene zadnje besede so bile kakor vzklik teptane mlade duše.

»Draga gospodična,« je dejal Dušan, »ne verjemite, da je na svetu malo svobodnih ljudi. Poglejte med može — koliko jih je, ki nimajo svojih predstojnikov, katerim se morajo pokoravati in od katerih morajo pogosto doživljati krivice! In če ti je na videz usoda prav naklonjena...« Dušan je za trenutek umolknil, potem pa je z napol proč obrnjenim obrazom nadaljeval: »Meni na primer vsi moji znanci zavidajo tako zvano srečno življenje. Toda jaz se moram v vsem pokoravati očetu. Celo v najvažnejših vprašanjih svojega življenja. Nasprotovanje njegovim odredbam bi moj oče smatral za strašno reč.«

Govoril je čisto tiho in vidno vznemirjeno. Somrak je že prihajal in iz somraka je gledal vanj blede obraze, v katerem so bila usta rdeča kakor pravkar dozorele češnje. Ta usta bi poljuboval brez konca in kraja, a njegov oče bi take siromašne neveste ne dovolil.

DOPISI

BUNČANI NA MURSKEM POLJU. (Smrtna kosa.) Pred kratkim je božja dekla vzela Ambrožičevi družini že tretjega odraslega otroka, Tončka, ki je umrl za sušico. Pokojni Tonček je bil mirnega značaja in dobrega srca. Naj ti bo lahka zemljica, očetu in materi iskreno sožalje.

FOLJANSKA DOLINA. Letos se je v dolini že dosti nakosilo; le vreme je nagažalo, da se mrvica ni mogla spraviti ob pravi čas. Tudi žetev, ki se je že začela, obeta prav dobro. Šadna letina pa v dolini ne bo posebna. V dolino prihajajo zadnji čas letoviščarji. Kakor kaže, jih ne bo letos toliko kakor lani, kar je v veliko škodo domačinom, ko jim že tako trda prede. Slabemu tujskemu prometu je nekaj krivo vreme in kopanje ni takšno, kakršno letoviščarji žele. Nadalnja krivda je v gospodarski krizi, posebno pri uradništvu, ko so se jim dohodki od lanskega leta znižali.

ŠALOVCI PRI SREDIŠČU. (Smrtna kosa.) Te dni smo na župnijskem pokopališču pokopali znano posestnico in rojakinjo go. Alojzijo Dečkovo. Pokojnica je bila marljiva gospodinja in je rada postregla vsem, ki so se oglasili v njeni gostoljubni hiši. Bila je dolgoletna naročnica »Domovine« in jo je vestno prebirala do svojega 80. leta. Ob odprtem grobu sta se poslovila od pokojnice v imenu sosedov g. Seneker, v imenu gasilske čete pa župan in načelnik g. Kolarič iz Središča. Številna udeležba na pogrebu je pokazala, kako je bila pokojnica priljubljena. Naj v miru počiva!

Gospodarstvo

Hmelj ogrožen od peronospor

V nasprotju z lanskim poletjem, ki je bilo suho in vroče, je letos nevarnost peronospore mnogo večja in strokovni listi in posamezni strokovnjaki so si edini v tem, da je za hmeljarja edina rešitev le v škropljenju.

Škropiti pa je treba večkrat, in to z brizgalno, ki brozgo zelo fino razprši. Z brozgo iz

galice in apna si je letos že nekoliko hmeljarjev osmодilo rastlino. Škoda na samem listju še ni tako velika, ker si rastlina pomaga na ta način, da osmojeni list odmrje in zraste v vrhu nov. Če si pa osmодiš cvetne nastavke, ne bodo zrastle novi. Hmeljar, ki ne zna dobro pripraviti brozge iz galice in apna, naj se posluži v svrhu škropljenja cvetja in kobil le bakrenega apna, in to le v enoodstotni raztopini. Prednost te bakrenopapnene zmesi: zelo preprosta priprava brozge, ki učinkuje tudi v raztopljenem stanju neomejeno dolgo in ne zapuša na kobilah madežev, kakršni so neogibni pri rabi brozge iz galice.

Za škropljenje je pa zdaj že skrajni čas in marsikdo, ki misli, da bo z enkratnim obrizganjem kobil opravil vse, bo potem na rjavem hmelju videl svojo napako in občutil to tudi v slabi ceni pridelka.

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na zadnjem ptujskem sejmu so bile cene za kg žive teže: volom 3.55 do 4.50, kravam 2.50 do 4, bikom 3 do 3.50, juncem 2.50 do 3, telicam 2.25 do 4 Din. Konji so se prodajali po 350 do 3200, žrebeta pa po 800 do 1300 Din za glavo.

SVINJE. Cene za kg žive teže na zadnjem ptujskem sejmu: pršutarjem 5.50, debelim svinjam 6, plemenskim 4.50 do 5 Din. Kg mrtve teže je bil po 8 do 8.50 Din. Prasce, stare do 12 tednov, so prodajali po kakovosti od 50 do 130 Din za rilec.

HMELJ. Stanje hmeljskih nasadov je v Savinjski dolini v splošnem povoljno. Rastlina se lepo razvija. Zaradi znatnih padavin se je bati, da bo letos peronospora posebno pritiskala, zaradi česar je priporočati večkratno škropljenje proti tej najnevarnejši hmeljarski nadlogi. Ob tej priliki omenjamo, da si je že marsikdo z nepravilno »ripravljenno brozgo iz galice in apna osmодil nasade. Zdaj ob cvetu in v kobilah je pa reč še nevarnejša. Osmоjeno listje odpade in rastlina požene v vrhu na novo, osmojenega cveta ali panoge pa rastlina ne domesti. Zato naj vsakdo brozgo pravilno pripravi, da ne bo imel od škropljenja več škode kakor koristi.

VINO. Čeprav postaja vinska kupčija nekaj živahnijša, ni veletrgovina nič kaj za-

sočutno je pograbil roko plakajoče mladenke in jo poljubil.

»Nikar ne plakajte, prosim vas! To me tako boli.«

Pri teh besedah so jo še bolj oblile solze. Hitro mu je odmaknila roko. Razumela je, kaj so pomenile njegove besede: da si mora izbrati nevesto, ki mu jo je določil oče. Toda če se je čutil ldinega ženina, zakaj zdaj stoji pred njo in tako prijazno govori z njo? Zakaj ji je tako nežno stisnil roko in jo poljubil, da je zdaj še njeno srce vznemirjeno?

Plašno se mu je začela umikati, vendar pa je Dušan položil roko na njeno ramo in jo prosil: »Prosim, bodite spet pogumni in veseli, gospodična Zora! Zdaj pa pojdite ven iz tega prostora. Kaj ne čutite mrzlega prepriha? Še nevarno prehladili se boste.«

Zora, ki je med razgovorom večkrat pogledala proti vratom v bojazni, da se ne bi zdajci prikazala gospa in videla oba v tako prijateljskem pogovoru, je hitro ubogala Dušana in šla.

Ko je kmalu nato želela svojima gojenkama lahko noč in stopila v svojo sobico, se je Dušan vsedel za mizo k taroku z Vrhovčevy družino. Bilo pa je vsekako čudno, da ni vedel kaj drugega početi kakor karte igrati. Tudi z Ido, kadar je bil sam z njo, je igral le karte ali pa govoril o nepomembnih rečeh. Ida se je zelo veselila slabega vremena. Prejšnji dan se je dolgočasila, ker je bil Dušan zunaj v naravi in občudoval lepoto pokrajine. Nje kraji niso zanimali

in Dušan naj rajši občuduje njo namesto prirode. Zdaj mu je lahko pokazala razne lepe reči. Poiskala je svojo novo obleko in mu jo pokazala: »Ali vam je všeč, gospod Vozlič?«

Dušan ji je odgovoril z najljubeznivejšim nasmeškom: »Divna, res divna je, draga gospodična!« Njeni površnosti so bile take prazne hvale silno všeč, kakor so ji bile všeč slaščice, ki jih je ves dan uživala.

Kljub slabemu vremenu je Vrhovec drugo jutro zgodaj vstal. Zaradi skrbi za sina je bil slabo spal. Ko so sedeli pri zajtrku, je prišlo sporočilo, da se vrača skupina planinarjev. Ko so prišli ti bliže, da so jih lahko razločevali, ni bilo med njimi Alfonza.

Z mračnim obrazom se je Vrhovec približal planinarjem, ki so bili vsi zmučeni in premočeni, in jih izpraševal po sinu.

Dobil je odgovor, da ničesar ne vedo o treh mladih planinarjih.

Kam so se neki zatekli vsi trije?

Eden izmed vrnivših se planinarjev je menil, da je ponoči v gorah slišal glas, podoban oddaljenemu klicu na pomoč.

Vrhovčevka se je skoro onesvestila: »Moj ubogi Alfonz!«

»Hitro na pot!« je menil Vrhovec. »Treba jih bo iskati!«

Na razpolago je bilo nekaj vodnikov. Eden izmed njih je pravkar prišel z gor sestradan in izmučen. »Ti gospodje gredo v gore brez nas, a ko se zgodi nesreča, jih moramo iskati,« je godrnjal, vendar je bil takoj spet pripravljen za pohod v planine.

(Dalje)

dovoljna, ker gostilničarji v večini kupujejo naravnost od vinogradnika na ta način, da jemljejo vino sproti po potrebi in ga prevažajo z avtom. Cene vinu so še vedno razmeroma stalne v dravski banovini med 3 in 4 Din za navadna vina z 9½ do 10½ in med 4.50 do 5.50 Din za boljša bela in rdeča vina z 11 do 12½. Izredne kakovosti, ki pa gredo le v manjših množinah v promet, dosežejo tudi višjo ceno, to je 6 do 7 Din liter nakladalna postaja.

Sejmi

- 19. julija: Kropa.
- 20. julija: Bogojna, Koprivnik, Loka pri Žu-snu, Vitanje, Oplošnica.
- 21. julija: Metlika.
- 22. julija: Jesenice na Gorenjskem, Slivnica pri Celju (Sv. Urban), Sodražica, Strigova.
- 24. julija: Semič.
- 25. julija: Dobrovnik, Kočevje, Kozje, Mežica, Slovenska Bistrica, Sv. Urban pri Ptuj, Velika Loka, Vrhnika, Zalec.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili v devizah (s prišteto premijo):

- 1 nizozemski goldinar za 29.65 do 29.80 Din;
 - 1 nemško marko za 17.53 do 17.67 Din;
 - 1 angleški funt šterling za 218.69 do 220.75 dinarjev;
 - 1 ameriški dolar za 43.23 do 43.59 Din;
 - 100 francoskih frankov za 288 do 289.44 dinarjev;
 - 100 češkoslovaških kron za 180.47 do 181.58 dinarjev.
- Vojna škoda se je trgovala po 363 in 363.50 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 83.50 Din. Avstrijski šilingi so bili po 8.75 Din, nemški klirinški čeki pa po 13.73 Din

Drobne vesti

= Uredba o omejitvah pri ustanavljanju tvornic za čevlje. V ministristvu za trgovino in industrijo se pripravlja načrt uredbe o omejitvah pri ustanavljanju tvornic za čevlje in čevlarskih obratov. Predlog te uredbe je uspeh posvetovalnega sestanka o trdki Bat'i, ki se je na poziv ministra vršil 26 in 27. februarja v Beogradu. Po tem načrtu uredbe ne bo mogoče svobodno ustanavljati čevlarskih obratov, temveč bodo za to veljavni strogi pogoji. Ustanavljanje tvornic je že zdaj vezano na dovoljenje ministristva za trgovino in indu-

strijo, v bodoče pa bodo veljali za ustanovitve takih tvornic še posebni predpisi in pogoji.

= Podražitev žita in bombaža v Ameriki. Zaradi suše in vročine so se v Združenih državah znatno poslabšali upi na letošnjo letino, kar je izzvalo dviganje cen zlasti pšenici in bombažu.

= Naš izvoz vina v Nemčijo in Češkoslovaško. Poročali smo že, da je Nemčija pristala na to, da bo uvozila večjo količino našega vina. Te dni je načelnik zavoda za pospeševanje trgovine s tujino dr. Petrovič v Berlinu dosegel sporazum, po katerem bodo Nemci priznali certifikate o vinu, ki jih izdajajo naše vinske postaje, ki se bodo morale prilagoditi nemškim predpisom. Zaenkrat bomo lahko izvozili v Nemčijo 60 vagonov vina, pri čemer bodo prišla v poštev samo vina za izdelavo kisa in vina za rezanje. Ne pridejo pa v poštev vina za izdelavo konjaka. — Zavod za pospeševanje trgovine s tujino je v okviru kontingenta 200 vagonov, ki smo ga dobili od Češkoslovaške v februarju, doslej izdal overene za izvoz 79 vagonov vina v Češkoslovaško. To vino je delno na potu, delno pa je že prispelo v Češkoslovaško. Na ta izvoz so odobrene izvozne premije, ki so večje za kakovostna vina. Največ je bilo doslej prodanih dalmatinskih vin, nekaj pa tudi iz Slovenije. Sezona za izvoz vina v Češkoslovaško se začne v avgustu in traja potem do konca leta.

= Pred znižanjem železniške tarife za kmetijske in gozdne pridelke. Na sestanku tarifnega odbora v Sarajevu je bilo sklenjeno, da se do 30. t. m. pripravi načrt za znižanje in preosnovo tarife za prevoz kmetijskih in gozdnih pridelkov. Znižanje naj bi stopilo v veljavo že jeseni.

Domače novosti

* Občinske volitve v treh dolenjskih občinah so bile v nedeljo. V Šmihelu-Stopičah, kjer je 2248 volilcev, je za JRZ glasovalo 1011, za opozicijo pa 368 volilcev. V Brusnicah je 461 volilcev. JRZ je dobila 252, opozicija pa 73 glasov. V Orehovicju je 369 volilcev; za JRZ je glasovalo 198, za opozicijo pa 48 volilcev.

* Rudarski upokojenci, ki so bili iz raznih razlogov izgnani iz Nemčije in so jim zaradi

Tako bleščeče
sveže kakor prvi dan
po vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
TERPENTINOVIM MILOM

Pere res belo!

ttega nemške bratovske skladnice (Knappschaft) ustavile izplačevanje pokojnine, naj sporoče glavni bratovski skladnici v Ljubljani. Vrtača 4-L., pismono ali ustmeno naslednje podatke: Ime, priimek in sedanje bivališče, rojstni dan in leto, ime Knappschaft, od katere so prejeli pokojnino, znesek pokojnine v nemških markah, dan ustavitve izplačevanja pokojnine, prejšnje bivališče v Nemčiji, dan in vzrok izгона iz Nemčije.

* Načrt uredbe o najnižjih delavskih plačah. Ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje je izdelalo načrt uredbe o minimalnih delavskih mezdah. Da bi bila ta uredba čimprej sprejeta, je minister Dragiša Cvetković sklical za ponedeljek 13. t. m. posvet pristojnih ministrov, na katerem se bo razpravljalo o načrtu omenjene uredbe.

Soteščan:

Pod nesrečno zvezdo

(Povest iz minule dobe)

Gobar je sedel v hlevu na pragu in gledal sina, ki je pokladal živino. Janez je bil tega vajen, toda oče je bil nevšečen ter ni zaupal zlepa kakemu človeku. Povsod je hotel biti zraven, zmerom je moral kaj popraviti ali preurediti.

Ko je fant opravil živino, je sedel v jasi in božal voliča. Tako je zahteval oče, ki je sinu večkrat takele govoril: »Ni dovolj, ako živino samo nakrmiš, napojiš in ji nastelješ. Z živajo se je treba včasih tudi nekoliko pogovoriti. Videl boš, kako ti bo hvaležna.«

Besede izkušenega moža niso bile prazne. Voliču je res ugaialo božanje; iztegnil je glavo ter jo položil fantu v naročje.

»Celo žival zna biti prijazna.« je menil oče. »Volček bo dopolnil letos drugo leto.«

»Delati ga bo že treba učiti.« Janez je vprašujoče pogledal očeta. »Priprigel ga bom h konju, kadar poidem v gozd po drva.«

»Le počasi! Naipre ga naprezi v komat, da se mu bo privadil. Žival, ki ni vajena uprege, se začne plašiti. Nesreča pa nikoli ne praznuje.«

»Ze spet nesreča!« je vznemirjeno slišal. »Zakaj ste tako boječi? Nič se mi ne more zgoditi!«

»Ali pa veš, kaj te še čaka? Človek ni nikdar dovolj previden. Koliko nesreč se pripeti zaradi tega, ker so ljudje premalo skrbni

in preveč predrzni. Moj pokojni oče — Bog jim daj dobro! — so vedno trdili, da smo rojeni pod nesrečno zvezdo.«

Fant se je nasmehnil: »Pa ne mislite, da je tista zvezda prav nad našo hišo?«

»Da bi je le ne bilo!« je odgovoril starec. »Toda moj pokojni oče je bil izkušen mož ter je vedel, da so na nebu zvezde z belo in rdečo svetlobo. Tiste, ki svetijo rdeče, niso srečne, je razlagal in marsikaj se je uresničilo, kar je napovedal.«

»Hudega vam menda dozda še ni bilo«, je menil Janez.

»Delati je bilo treba od tistega hipa, ko sem zadel križ na svoje rame. Vmes je bilo treba tudi kaj potrpeti. Nič pa ni hujšega, kakor so skrite bolečine...«

Sin je zmajal z glavo. Ni vedel, kaj pomeni očetovo govorjenje.

»Kaj pa skrbi in slutnje!« je nato poudaril starec. »Naposled pa še tista mučna negotovost...«

»Čemu si pa belite glavo?« Janezu ni ugajalo tako vzdihovanje. »Brez skrbi bi lahko živeli na stara leta.«

»Prav kakor meni se je godilo tudi mojemu očetu. Samo na dom je mislil in preudarjal, kako bi prav gospodaril. Vse življenje se je gibal kakor ura.«

Fant je božal voliča in nlušal očeta, ki je nadaljeval prav resno: »Kdor je skrben, ni dovolj, ako ve, kako je danes, marveč hoče tudi vedeti, kako bo jutri. Oče mora vzgojiti svojega sina tudi razumnega gospodarja.«

»O tem ste mi že mnogo govorili,« se je posmehnil Janez.

»Po bom še govoril,« je poudaril z odločnim glasom. »Vest mi ne sme očitati, da sem za-

nemarl očetovske dolžnosti. Zlasti moram vedeti, kakšna bo naša prihodnja gospodinja. Ali bo vredna naslednica tvoje pokojne matere? Bojim se, da ji ne bo nikdar podobna.«

Sin je pobesil glavo. »Ali že veste?« je dahnil nekam boječe. Očetovo namigavanje ga je presenetilo.

»Čemu pa skrivaš?« je očeta vnejevoljilo. »Skrivaj se ne boš mogel oženiti. Raz prižnco te bodo vrgli med vse, kar jih bo pri maši.«

Fant je potuhnjeno močal.

»Seveda, dota ni vse.« Gobar je začel modrovati. »Pa le mnogo pomeni. Kadar je priložnost, takrat zagrabi z obema rokama. Denar boš potreboval kakor vsak, ki prevzame gospodarstvo. Glej, da ne boš začel s praznimi rokami. Zakaj nič ni hujšega kakor dajati, ako ni kje jemati.«

»Kakor v' dim, niste za Jerinovo?« Precej bojazni se je skrivalo v njegovem vprašanju. Mož je hrlal in kašljal ter se praskal za ušesi.

»Torej niste?« ni mogel pričakati odgovora.

»Nisem, mu je dejal odkrito. «Nič nisi izbral, ampak zagrabil, kar ti je prišlo pod roko. Ni pa še prepozno ter pomota še lahko popraviš...«

»Tencika je pridna in poštena,« jo je hvalil Janez. »Ne vem, zakaj bi ne bila dobra gospodinja.«

»Mlakarjev Peter je ni maral...« mu je opomenel oče.

»Kdo vam je to natvezil?« ga je pogrelo.

»Ako se mu je izneverila, je še grše, ker mu ni ostala zvesta. Taka deklina ni vredna pošteno besede.«

Janez je bil užaljen. Oče mu je pokazal, da Tončke ne mara. Kako je prišlo s Petrom do

* **Povišanje poštnih pristojbin za tužino.** Pristojbina na navadna pisma v tužino do 20 gramov teže znaša zdaj 4 Din (doslej 3.50), za vsakih nadaljnjih 20 gramov nad to težo še po 2 Din. Pristojbina za navadne dopisnice v tužino je 2 Din (doslej 1.50). Te izpremembe ne veljajo za pisma in dopisnice v Italijo, Češko-slovaško, Grčijo, Rumunijo in Turčijo; sedanje pristojbine za pisma in dopisnice v te dežele ostanejo neizpremenjene. V veljavo stopijo te izpremembe 1. avgusta.

* **Gradnje železniških prog.** Na seji vlade 9. t. m. je bila sprejeta uredba o trasiranju in gradnji železniških prog. Uredba določa med drugim dograditev normalne proge Koprivnica - Varaždin in St. Janž - Sevnica. Gradnja teh prog se je začela že lani. Nadalje določa uredba priprave za graditev prog Priboj - Prijepolje - Arandjelovac - Topola, Skoplje - Tetovo - Gostivar, Kuršumlija - Pristina, Gučevo - Štubik - Dunavski most, Štubik - Negotin, Biočevo na Limu - Podgorica, Sarajevo - Doboj, Prijepolje - Belopolje, Mladenovac - Topola in Beograd - Valjevo. Ko prvenstvena se označuje zgraditev prog Črnomoelj - Vrbovsko, Banja Luka - Valjevo, Raška - Biočevo na Limu in Pristina - Podujevo.

* **Občinske volitve boš o javne.** Beograjska »Politika« poroča: »Zaradi bližnjih občinskih volitev je bilo postavljeno vprašanje, ali se bodo občinske volitve vršile z javnim ali t. n. glasovanjem. Kakor znano je namreč obstajala prvotno namera, da se s spremembo zakona o občinah uvedejo tajne volitve. Po izjavah, ki jih je dobila »Politika«, se bodo vršile jeseni občinske volitve po starem zakonu in bo glasovanje o vloženih kandidatih listah javno, kakor je bilo doslej.«

* **Ležišča premoga in nafte pri Šidu.** V Sutu pri Šidu so pri kopanju vodnjakov našli na debele plasti premoga in sledove nafte.

* **V letalsko podoficirsko šolo se sprejema mladeniči od 17. do 21. leta starosti in v vojni muzičko šolo, mladeniči od 14. do 16. leta starosti.** Natančnejša pojasnila se dobijo od 8. do 12.30 za malenkostno odškodnino pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Majstrova ulica 14. Priložiti je znamko za odgovor za 3 Din.

* **Največja kad v Evropi.** »Domokub« je poročal, da so v Novem Sadu izdelali velikansko 95.000 ltrsko kad. Naglašeno je bilo, da to najbrž ni samo največja v Jugoslaviji izdelana kad, temveč najbrž tudi največja v vsej

Evropi. Znano pa je, da ta kad še daleč ni največja v Jugoslaviji, zakaj sodarji v Tacnu pod Smarno goro so že leta 1919. izdelali kad, ki je držala 145.000 tisoč litrov in v kateri je bilo toliko prostora, da je lahko naenkrat plesalo v njej 14 parov.

* **Požar na Dravskem polju.** Nedavno zvečer je nastal ogenj v Skopah v občini Račah v gospodarskem poslopiu posestnika Ivana Kača. Poslopje je zgorelo do tal obtem z orodjem in mlatnico. Po čudovitem naključju je ostala hiša nepoškodovana. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Bohove, Pobrežja, Notinje vasi in od Device Marije na Brezju, Sumtjo, da je požar podtaknila zlobna roka.

* **Krava s polni telički.** V Mokrici pri Petrinji je krava kmetja Ivana Štegradiča povrgla pet teličkov.

* **Stara ženica je padla s postelje in se ubila.** Ker 69-letne hišne posestnice Helene Krajčeve na Radvanjski cesti v Mariboru cel dan ni bilo na izpregled, so pozvali policijo, da je vdrila v njeno stanovanje. Našli so jo poleg postelje mrtvo. Ženica je med spanjem padla s postelje na senec in mrtva obležala.

* **Avto je zadel v kolesarico.** Na cesti med Kokrico in Kranjem je prišlo do razburljive prometne nesreče. Posestnica Marija Hribarjeva iz Srakovej pri Predoslah se je s kolesom vozila proti mestu, a se je v svoji neprevidnosti držala leve strani ceste. Za njo je prihitel nek avtomobilist, ki je pravilno vozil po desni. Dalje časa je s hupo dal znak, da kolesarico opozori nase, čri pa menda svarihih znamenj ni čula. Nazadnje jo je hotel šofer prehiteti, a tisti mah je Hribarjeva krenila preko ceste. Avto je njeno kolo zagrabil z levim blatnikom, žena sania pa je v velikem loku z glavo priletela na cesto, kjer je obležala nezavestna. Šofer je ponesrečenko takoj vzel na svoj voz in jo odpeljal v mesto k zdravniku dr. Novoselskemu, ta pa je odredil prevoz s reševalnim avtom v Ljubljano. Menda je že izven nevarnosti.

* **Samomor.** V zagrebški bolnišnici je umrla 69-letna hišnica Fanika Kuharjeva, ki se je pred dnevi zasrúpila z octovo kislino. Pred smrtjo je pravila, da je sklenila umreti zato, ker je njen mož pijanec. Mož je pa izjavil, da je bila žena zmerom pijana in da sta se zaradi pijanosti prepirala tudi istega dne, ko se je nanla octove kisline.

* **Požar pri Vojniku.** Te dni je nastal v gospodarskem poslopiu posestnika Pavla Dabro-

tiška v okolici Vojnika požar. Gospodar je malo prej prižgal v bližini strnišče in je možno, da je veter zanesel kako iskro v seno, ki se je sušilo v kozolcu. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Vojnika, ki so pa mogli požar samo omejiti.

* **Trije padli v reko, eden utonil.** Huda nesreča se je zgodila pri čiščenju dovodnega kanala pri sladkogorski tvornici. Pri tem delu so bili zaposleni delavci Šarfer Anton, Nebl Filip in Čabernik Ivan. Ker so hoteli prestaviti napravo za čiščenje gramoza v kanalu nekoliko, više proti toku Mure, so se odpeljali s tovarniškim čolnom, ki ga je vodil Anton Šarfer. Nameravali so napeti vlačilno žico, s katero bi potem omenjeno napravo potegnili više proti toku. Pri tem pa se je žica zataknila v neko oviro na dnu reke. Z vsemi slami so se trije delavci v čolnu trudili, da bi jo oprostili. Ko so tako vlekli za žico, je ovira popustila in žica se je naenkrat sprožila. Pri tem so vsi trije delavci izgubili ravnotežje in padli v vodo. Nebl in Šarfer sta znašla plavati in sta se rešila na breg. Čabernik, doma z Vranjega vrha, pa ni znal plavati in je utonil.

* **Dva meseca je ležal v vodi.** 19. maja sta skočila v Breznem v Dravo posestnikov sin Franc Kikel iz Ribnice in Neža Kostevškova, ki je služila pri Kik'ovih za dekle. Zdej je Drava naplavila v Orehovci v Slavoniji truplo mlajšega možkega, ki bi po opisu bil pogrešani Franc Kikel.

* **Samomor Slovenke v Zagrebu.** Pred dnevi se je pripeljala v Zagreb 39-letna Angela Zupančičeva, žena znanega trboveljskega gostilničarja Ivana Zupančiča in iz neznanega vzroka izvršila samomor. Skočila je v Savo in utonila. Te dni so potegnili njeno truplo iz Save.

* **Požar.** V Orehovci na Dolenjskem je v nedeljo zjutraj zgorel kozolec Radeška Jožeta.

* **Smrt na ulici.** Janez Šerjanc, 40 let star drvar iz Škofje Loke, se je pripeljal v Ljubljano, da bi se dal zdravniško preiskati, zaradi bolezni na srcu. Ko je stopal po Frančiškanski ulici, se je nenadno zgrudil. Zadel ga je srčna kap in je nesrečnež obležal na mestu mrtve.

* **Na Dravskem polju gorijo domačije.** V Brunšvajgu pri Račah je zgorela hiša posestnika Štefana Jakobiča. Plameni so začeli tudi hišo sosedu posestnika Ivana Perstnerja. V Hočah pa je upelnil ogenj domačo posest-

razdora, mu je bilo znano, a ni mogel vsega povedati očetu. Zaman jo je zagovarjal in našteval njene vrline. Očeta ni mogel preveriti.

* **Mene ne boš,** mu je ovrnil slednjo besedo. »Sicer pa naredi, kakor hočeš. Toliko sem ti povedal kot oče, kakor me veže četrti božja zapoved.«

Tako se je končalo prerekanje med očetom in sinom ob prvem spopadu. Oba sta hotela imeti prav in vendar je bila med njima čedalje večja razdalja.

Nato sta se odpravila vsak na svoje delo. Janez v gozd nad drva, oče pa na travnik razgrabljat krtine in trebit jarke. Delala sta vsak na drugem kraju posestva, toda njune misli so ostale združene pri Jerinu. Obema je šlo za Tončko. Čeprav je bilo njuno mnenje različno in ni bilo pričakovati soglasja.

Starec ni bil več trden kakor prejšnja leta. Delo ga je hitro utrudilo. Komaj je začel, že se je naslonil na grablje in šel po saro. Čim se je nekoliko oddahnil je poskusil iznova, a si je moral zopet odpočiti.

Gobar in Mlakar sta bila mejaša. Njuna travnika sta se dotikala; mejila ju je steza, koder so hodili Zakotci po bližnji na cesto. Njune njive pa so ločile visoke meje.

Zadremal je šele proti jutru z zlobnimi naklepi.

Mlakar je bil nekaj milaši od Gobarja. Tudi on je delal tisti dan na travniku; začel je na drugem koncu ter se je naпослед približal sosedu.

»Ali ne gre?« je nagovoril Gobarja, ki se je venomer naslanjal na orodje.

»Zima me je zdelala«, je potožil. »Roke so mi kar odrevenele.«

»Pomlad je človek bolj okoren. Treba se bo spet na novo utrditi.«

Gobar ga je zavnil: »Ti se ne smeš pritoževati. Pravi hrust si še naproti meni.«

Mlakarja je bilo treba hvaliti. To mu je ugajalo, čeprav je ugovarjal: »Tak nisem več kakor se vidim. Umreti na tudi še ne mislim, ako me kaj hušega ne zadene.«

»Jaz pa kar nekam pešam.« je stokal sosed. »Sam na sebi čutim, kako hitro se staram...«

»Pa še ne boš izpregel?« je sprožil Mlakar važno vprašanje.

Gobar je bil v zadregi. »Ne vem, kako bi napravil. Včasih mislim tako, potem pa spet drugače...«

»Vem, zakaj pomišljaš...« je prebrisano namignil.

Mož je pritajeno vzdihnil in razgrabil krtino. »Janezu sem prisojal več razsodnosti.« e nadaljeval z nekim posebnim namenom. Dec se je rad vtikal v tuje zadeve.

»Vidiš tukaj leži kamen ovire!« Gobar je spoznal, kam merijo njegove besede.

»Naš se je menda odvrtil,« se je pobahal. »Ali pa veš kdo je razdelil?«

»I. kaj bi vedel!« Starec se je naslonil na grablje in ugibal.

»Jaz sem tu soravil narazen«, se je pohvalil. »Peter, Jerinka ni zate, sem rekel fantu. Čevlčki na škripce, belo rokavice, kodranje las in obraz, namazan s cikorijsko... Pa ti stoji pred zrcalom kakor kaka meščanka...«

»Hm, hm, hm!« Gobar je bil ves zmeden. Nohene druge besedice ni mogel spraviti iz sebi!

»Za delo tudi ni kdo ve kaj«, je opravljal Mlakar. »Seveda, kdo se bo pa lišpal in po-

pravilal. Danes nočejo biti ljudje nič več taki, kakor ih je Bog ustvaril.«

»Deklina res ni za rabo«, je pritrdil sosedu. »Ubogi Janez! Bog ga je udaril s kurjo slepoto.«

Mlakar se je ponašal: »Moj Peter je ves drugačen. Spoznal je, da potrebuje, ženo za delavnik, ne pa za praznik. Nedelja je v tednu samo ena, pa še takrat ne utegnemo polegati po sencah. Pri Jerinu pa leži kakor klade.«

»Praviš, da si mu jo izbil iz glave?« je dvomil starec.

»Začel sem ob pravem času, dokler se plevel še ni preveč ukoreninil. Pa še ti poskusi, ako že ni prepozno...«

»Vse bi napravil, samo če bi vedel, da bo kaj pomagalo.«

»Stori vsa to, kar lahko preprečiš. Sam si gospodar na svoji zemlji. Nihče te ne more prisiliti, da bi se umaknil...«

»Teda mi svetuj, kaj naj ukrenem...«

Mlakar je rad dal nasvete. Vedel je, da kdor svetuje, ob nič ne pride. Če bo zadel, mu bo sosed še hvaležen. V nasprotnem primeru pa se bo izvil kakor Pilat, ki si je umil roke, ko je obsodil Kristusa.

»Ali mu boš pa dal, ako vzame Jerinovo?« je hotel izvedeti njegovo mnenje.

»Dal bi mu že, dal«, je rekel počasi in gledal vprašujoče svetovalca. »Toda pri pismu mi mora odštati ves izgovorjeni priboljšek...«

»Koliko?« je bil radoveden.

»Toliko, da bom lahko živel. Nekaj tisoč goldinarjev...«

»Pri Jerinu ne bo dote«, je ugajalo škodoželjnemu sosedu. »Kje naj vzame toliko denarja?«

nice Elizabete Berančeve. Vzrok požarov je najbrž zlobna požigalčeva roka.

*** Strela je zažgala kozolec.** V nedeljo sredi popoldneva je nenadno nastala nad Ljubljano in okolico nevihta. Med velikim nalivom je padala tudi toča in udarjala strela. Zdačji je treščilo v Zg. Šiški v kozolec posestnika in gostilničarja Antona Pogačnika in ga zažgalo. Na pomoč so prihiteli domači gasilci in rešili še del kozolca.

*** Ogromna eksplozija bencina v Prokuplju.** Na železniški postaji v Prokuplju se je zgodila huda nesreča. S cisterno, v kateri je bilo 10.000 kg bencina, so imeli opravka nestrokovni delavci. Zato se je dosti bencina razlilo in razlit bencin se je iz neznanega vzroka vnel. Enemu izmed delavcev je začela goreti obleka. Priskočili so mu tovariši; na pomoč in mu strgali obleko s telesa. Med tem pa je eksplodirala cisterna. Sreča v nesreči je bila, da zaradi eksplozije ni bilo človeških žrtev.

*** Pri oknu obojeno** so našli v Zgornjem Radvanju 35-letno soprogo trgovskega potnika Stefanijo Smolejevo, ki je izvršila samomor v trenutku duševne zmedenosti. Zapušča moža in 6-letnega otroka.

*** Namesto riče otroško truplo.** Nedavno proti večeru je ribaril pod Strmo ulico v Mariboru književnik Anton Arhar. Metel je trnek v vodo in naenkrat je obviselo na trniku nekaj težkega. Arhar je že pričakoval, da se je uela velika riba, ko je osupel opazil, da visi na trniku trupelce novorojenčka. Se preden pa je mogel trupelce spraviti na obrežje, ga je deroča voda spet odnesla. Policija zdaj raziskuje to zadevo.

*** Lov za roparskima morilcema.** V Mariboru je bil pred dnevi v stanovanju umorjen in oropan upokojeni preglednik finančne kontrole Ivan Stražnšek. Zločinca sta, kakor se je dognalo, brezposelna delavca 23-letni Karol Stern od Doviče Marije v Brezju in 28-letni Ivan Kolar s Pohorja. Zločinca sta neznano kam pobegnila in ju oblastva iščejo.

*** Razbojniški napad sredi mesta.** V soboto ponoči se je vračal proti svojemu domu na Starem trgu v Ljubljani 56-letni pleskarski pomočnik Peter Židan. Bil je malo čez mero židane volje, pa se mu je med potjo pridružil neznan človek z vrečo pod pazduho. Ko je Židan nazadnje doma odklenil hišna vrata in stopil v vežo, je neznan sopotnik planil za njim, ga vrzel na tla, ga tiščal za vrat in mu začel brskati po žepih. Židan je začel kričati, da ga je siljal natakati v Zalaznikovi kavarni.

Natakati je prihitel na ulico, in ko je prišel do veže Zidanovega stanovanja, je videl, kako se v temi rujeja dve moški postavi. A napadalec je bil toliko spreten, da se je natakari izmuznil in pobegnil proti mestu. Na kraju napada so našli samo še njegov klobuk in prazno vrečo, ki ju v naglici ni več utegnil vzeti s seboj. To je bilo za roparskega napadaleca tudi usodno. Izsledili so ga in prijeli. Je to brezposelni delavec Anon Kastelic s Ceste dveh cesarjev, ki ima že mnogo grehov na grbi.

*** 12 let robije.** V torek se je vrnila pred velikim senatom v Novem mestu razprava proti Francetu Draganu iz Češnjice, občina Trebelno, poročenemu posestniku, obtožnemu umora užitarja Antona Škrjanca. Obtožnica navaja med drugim, da je Dragan preužitarja Škrjanca, s katerim se je zmerom prepiral zaradi preužitka, umoril, nato pa truplo zavlekel k studencu Ribjeku. Tam ga je položil tako, da je bila glava v vodi, s čimer je hotel zbuditi domnevo, da je starček utonil. Dragan je bil obsojen na 12 let robije in stalno izgubo častnih pravic.

*** Zaloigra preužitkarja.** V bolnico so morali peljati hudo poškodovanega starčka Lovrenca Klobaso, preužitkarja od Sv. Trojice na Dravskem polju. Nesrečnega je poškodoval njegov zet, ki tudi sicer z njimi zelo grdo ravna. Z zadevo se bavi sodišče.

*** Mednarodni vlomilec pred sodiščem.** Pred malim senatom v Celju se je zagovarjal 37-letni brezposelni trgovski pomočnik Gfrörer Ferdinand, rojen v Knittelfeldu v Avstriji, pristojen je pa v občino Mislinje v slovenjegraškem okraju. Gfrörer je februarja letos vlomil v stanovanje branjeveke Kočnikove Marije v Gaberju in odnesel iz omare nad 3000 Din gotovine. Še isti večer ga je policija aretirala. Gfrörer je že zelo znan ptiček. V Avstriji je bil obsojen že na 15 let ječe. Je izučen natakari in trgovski pomočnik, toda že dalje časa brez zaposlitve. Obsojen je bil na dve leti robije, po prestani kazni bo pa pridržan še tri leta v kazenskem zavodu.

*** Spet roparski umor.** Pred tedni je 40-letni posestnikov sin Anton Kernc iz Laz pri Boštanju brez sledu izginil. Ker ga ni bilo domov, so domači obvestili orožnike v zli slutnji, da si je Anton končal življenje. Domnevali so, da je skočil v Savo. Šel zdaj se je izkazalo, da je bil Anton Kernc umorjen. Ko so hodili ljudje po gozdu pri naselju Smreču

v občini Boštanju, so naenkrat naleteli na okrvavljeno truplo, v katerem so spoznali Kernca. Poleg njega so dobili tudi okrvavljeno sekuro. Morilec je žrtev pobil s sekuro in ji prizadejal na glavi več globokih ran. Truplo je zavlekel v gozd in ga oropal. Orožniki so uvedli preiskavo. Sodi se, da morilec ni daleč in da ga je treba iskati v domačem kraju.

*** Pobeg kaznjenec prijet.** V nedeljo zvečer so zagorski orožniki aretirali 22-letnega Stebana Cinla, ki je kot kaznjenec pred 14 dnevi ubežal. Steban je sedel v mariborski kaznilnici zaradi uboja finančnega podprednika Kovačevića, ki so ga pred dvema letoma na Kumu fantje v pijanosti ubili. Obsojenih je bilo tedaj sedem fantov, izmed katerih še trije niso odsedeli kazni, a štirje so bili deležni pomilostitve. Steban je bil zaposlen pri zunanijhdelih in ko se mu je ponudila priložnost je pobegnil. Po pobegu je šel v Kisovec k staršem, in ko je bil v nedeljo v neki gostilni v Šklendrovcu, ga je orožništvo prišlo. Spravili so ga v mariborske zapore.

*** Napad na orožnika.** V ptujsko bolnišnico so pripeljali 29-letnega orožniškega kaplarja Jurija Bozo iz Cirkovc, ki ima precejšnje poškodbe na telesu. Poškodovanec je povedal, da so ga v školah napadli fantje s kamenjem. Zlikovce zasleduje orožništvo.

*** Žrtev napadalec.** Ko se je vračal 31-letni dninar Valentin Padežnik iz Stranč iz nekega vinotoča, so ga na cesti napadli neznanci s kamenjem in noži ter ga hudo poškodovali. Padežnik se zdravi v celjski bolnišnici.

*** Smrtina žrtev noža.** V mariborski bolnišnici je umrl 45letni čevljar Alojz Majer iz Košakov za rano, ki jo je dobil v noči na ponedeljek. Majer je bil takrat v Kolaričevi gostilni v Košakih. Naenkrat se je vzela odnekod družba štirih pijanih razgrajčev in vdrla v gostilno. Napravili so pravcato razdejanje. Razbili so mize in stole, naposled pa je eden napadel z nožem Majerja in mu zasadil rezilo v trebuh. Prerezal mu je drobno in ga smrtno zadel. V bolnišnici so ga sicer takoj operirali, vendar mu niso mogli življenja rešiti. Orožniki so napadalec izsledili v osebi 27letnega delavca Alojza Korneta, ki je dejanje priznal.

*** Neznanci so vdrlj v tvornico Ivana Mikoliča v Slovenjgradcu in odnesli razne stroje, orodje in nekaj drugih reči v vrednosti 20.000 d'narjev.**

»Kjer hoče zaradi mene...«

»Le drži se in ne odnehai! Tvoja odločnost bo delala čudeže. Fant se bo premislil preden bo zadel tako breme na svoje rame.«

»Kakor hoče, je delal malomarno.« Če se ukloni, prav; sicer pa bo moral šteti pri notariju vse do sednjega belca.«

»Prav, kar tako napravi!« mu je hitel prijetivati. »S takim pribojškom boš sijal« shajal in ti ga ne more vzeti nobena slaba letina. Še pomladil se boš na stara leta.«

»Jerinka mi ne bo rezala kruha,« se je odločil. »Z Minko pojdeva od hiše v kakšno kočjo. Umaknila se ji bova še pred poroko.«

»Jože!« Mlakar si je nekaj domislil. »Čemu boš hodil iz svoje hiše? Pogled, vse je tvoje in samo ti imaš besedo.«

»Res je,« mu je uhajalo na jok. »Če bi le tako ne pešali!«

Sosed se mu je hihnil: »Vem, da je hudo, pa kaj hočeš. Fanta je treba ostrašiti. Poskušaj te nič ne stane.«

»Janez ne bo rad odnehal,« je dvomil starec.

Mlakar ga je poučil, kako mora nastopiti. Besede pa ne bodo zalegle brez resnega obraza. »Z nogo moraš udariti ob tla in z roko ob mizo.«

Gobar je bil prepričan, da mu sosed želi vse dobro. Vest mu je očitala, kaj vse je zamenjal in opustil. Sina ni vzgojil tako, kakor mu velava četrta zapoved. Kar je zamudil, mora popraviti v poslednjem trenutku. Vedel je, da ga čaka težavno delo. Mlado drevesce bi se bilo pripognilo, toda staro drevo se bo odlomilo. Tega pa ne bo dovolil, da bi se mu sin postavil na robu. On je gospodar in oče. Njegova beseda mora obveljati. Po-

prej pa se mora pomeniti s hčerko, brez katere ni hotel ničesar ukreniti.

Minke pa ni našel doma, ko se je vrnil s travnika. Šla je v gozd za bratom delat butare. Spetoma mu je nesla malo južino. Janez je bil lačen in žejen; takoj je sedel na posekano deblo ter začel jesti. Minka je stala zraven n'ega.

Iz gozda, ki se je raztezal po hribu nad vasjo, se je videlo v dolino. Minka je zagledala Jerinovo Tončko, ki je plela žito. Ndaleč od tam je Mlakarjev Peter popravljal na njivi brazde.

»Kako sta pa blizu skupaj!« je omenila bratni.

»Pa res!« Janez je pogledal v dolino, kakor bi ju bil šele zdaj zapazil.

»Hitro sta se naveličala drug drugega. Njuna lubezen je zgorela kakor slama.«

»Pa že veš?« je iznenadilo brata.

»Tončka mi je nekaj omenila...«

Minka in Tončka sta bili dobri prijateljici. Kar je vedela ena, je povedala drugi.

»Toda veš vse,« je rekel sramežljivo.

»Vsega pe ve nihče na svetu,« se je pošalila.

»Pa vendar!« Fanta je obšla rdečica. »Povej mi odkrito, kaj mi je o Tončki...«

»Zakaj me vprašuješ?« se je začudila.

»Očetu ni prav...« Brat ji ni hotel prikrivati. »Lahko bi jim rekla kako besedo...«

»Hudo je govoriti o takih zadevah. Saj poznaš očeta.«

»Toda tebi zaupajo... Kar boš rekla ti, bo držalo...«

»O priliki bom poskusila,« mu je naposled ugodila. »Kadar bodo oče prav dobre volje.«

»Minka, hvaležen ti bom za vse, kar boš storila zame. Nagovor očeta, naj se spriznijo s Tončko. Pri hiši morata ostati mir in sloja.«

»Samo Peter bo hud,« je omenila nagajivo.

»Beži no, beži!« Saj fant ni mislil resno. Tončka je opazila pravočasno njegovo zvičajnost. Tudi brez mene bi bilo prišlo do razdora.«

»Ali meniš?« Tončka ji tega še ni razodela.

»Spoznala je, da Peter nima poštenih namenov. Oklenila se je tistega, kateremu je bolj verjela. Ni slabo tako dekle, ki se odreče prenovedani zabavi.«

O Petru ni hotela Minka slišati ničesar slabega. Brat jo je naglo razumel. Mislil si je: »Če ti je všeč, ti ga privoščim. Tako se mi vsaj ne bo treba bati njegovega maščevanja.«

Sestra ga je prosila: »Janez, o Petru mi ne govori ničesar takega, kar bi ga težilo. Bodita prijatelja in če pride kdaj k nam, mu dai priazno besedo.«

Pripravljen ji je bil ugoditi, ako bo pomirila očeta. Vse drugo se bo izravnilo.

Gobar je še tisti dan potožil hčerki, kar ga je težilo. Rekel je, da bosta s fantom zaropotala.

Minka mu je odsvetovala: »Oče, pustite ga! Nikar ga ne žalostite!«

»Dolžnost mi je, da vas vodim po pravi poti. Nihče mi ne bo veleval, kdaj naj govorim in kdaj moram molčati.«

»Siliti ga ne smete. Dajte mu, naj izbira po svoji volji.«

Dalje)

* **Tatvine konj na meji.** Posedniku Francu Koratu v Ojstrici je bila ukradena ponoči iz hleva 7letna kobila. Orožniki so ugotovili, da sta ukradla kobilu dva znana tihotapca, ki sta žival spravila v Avstrijo in jo neke v okolici Labuda prodala.

* **Roparski umor sredi Maribora.** V Mejni ulici v Mariboru sta stanovala zakonca Ivan in Marija Stranšek. Ivan Stranšek je bil upokojeni finančni preglednik, njegova žena Marija pa prekupčevala s sadjem in zelenjavo na trgu. Kakor vsak dan, tako je šla pretokno sredo jutraj na trg. Ko je odšla, je za seboj zaklenila stanovanje. Kmalu zatem pa je stopil v vežo h še mlajši moški in vpraša pri Stranškovi sosedki Elizabeti Hrastnikovi, ženi pismo, kje je Stranšek. Hrastnikova mu je odvrnila, da je doma in da se spi. Za neznanega moškega se nihče več ni briga. Malo pred poldnevom se je žena Ivana Stranška vrnila domov. Na svoje začudenje pa je našla stanovanje zaklenjeno. Odklenila ga je in stopila v kuhinjo. Že v kuhinji pa je zapazila krvave madeže in vse je bilo razmetano na okrog. Ko je stopila v sobo, se ji je nudil grozen prizor. V spalnici je v bližini okna zagledala na tleh ležečega moža, oblitega s krvjo in že mrzlega. Bil je pokrit s predpasnikom. Na njeno vpitje so prihitele sosede in takoj je bila obveščena tudi policija. Policijska komisija je dognala, da so bile omarje nasilno odprte. Zločinec je odprl tudi neki kovčeg, v katerem sta bila zlatnina in srebrnina v skupni vrednosti okrog 30.000 Din.

* **Obsodba zaradi tatvine denarnih nakazil iz Amerike.** Na pošti v Jastrebarskem so letos spomladi ugotovili, da je izginila poštna vreča, v kateri je bilo 78 priporočenih pisem. Mnogo teh pisem z denarnimi nakazili in tudi z dolarskimi bankovci je bilo iz Amerike. Tatvine dolgo niso mogli razkinkati, toda upraviteljica pošte, stari vestni uradnici, je bila naložena odškodnina v znesku 60.000 Din. Zaradi tolikega bremena in sumničenja je poštarica obupala in si vzela življenje. Nekaj mesecev pozneje pa je nepričakovano odpovedal službo poštni sluga Severinac in se preselil v Zagreb. Severinac, star 35 let, je oženjen in oče štirih otrok. Rodbina njegove žene je precej premožna in ima tudi lastno hišo v Jaski, kjer je Severinac stanoval. Ko se je odpovedal službi, so mislili, da se je naveličal napornega dela. Kmalu pa se je doznalo, da je zapustil ženo in otroke in da v Zagrebu z neko svojo prijateljico odvarja mlekarino. Ko je zaradi ureditve mlekarne potrošil precej denarja, je postal sumljiv in hišna preiskava pri njem in njegovi prijateljici je spravila na dan, da je on dolgo zasledovan zaradi priporočenih in denarnih pisem. Njegov zločin je tem hujši, ker je pogljal v smrt nesrečno poštno upraviteljico. Obsojen je bil na tri in pol leta robije, njegova ljubica, ki mu je pomagala vnovčevati ukradene ameriške denarne nakaznice, pa na poldrugo leto robije. Oba morata plačati tudi odškodnino v znesku 54.850 Din.

* **Roparski napadalec pred sodiščem.** Pred malim senatom v Celju je bil obsojen na tri leta in en mesec robije 27-letni delavec Pogorevec Fortunat iz Smartna pri Slovenjgradcu, ker je dne 26. aprila zvečer pobil na tla mlinarja Lovrenca Onuka iz Tomaške vasi in mu odnesel s telovnika srebrno verižico in žepno uro, si prisvojil njegov klobuk, nato mu pa vzel iz žepa še štiri kovance po 50 Din. Zanimivo je, da sta se Onuk in obdolženec spoznala omenjenega dne malo prej in pila celo bratovščino.

* **Začelo se je spet pometanje!** Stalnobarni cefir 8 Din, potiskani krep 9 Din. Stermec — Celje.

Listnica uredništva

Slemen pri Selnici. Mi kakor tudi drugi listi so aprila objavili uredbo o odgoditvi prsilnih prodaj za kmečke dolgov do okt. po uradnih virih. Če je bilo v podatkih kaj napakega, ne vemo. Prav tako seveda ne vemo, kako se omenjena uredba izvaja v praksi.

Polži so slaščice

Sladkosnedci vedo, da so dobro pripravljene polži izredno dobra jed, ki prav nič ne zaostaja za ostrigami, ki jih v primorskih krajih tako zelo cenijo. Francozi imajo v bližini letovišča Karlova velika vzrejalnica polžev, prav tako tudi Avstriji v Hütteldorfu pri Dunaju. Enako goje polže v Švici in Nemčiji. Za gojenje polžev je treba zbrati poseben prostor, ki je primeren vlažen in ima dovolj apnenca. Tega potrebujejo polži zaradi svojih, z njimi vred rastočih hišic. Tako polžišče naj se krog in krog zapre z žično mrežo, ki mora biti do 40 cm visoka in do 10 cm v tla zasajena. Mreža bodi na vrhu navznotraj zapognjena, da je ujetniki ne morejo prelezeti in uiti, hkratu pa jih taka mreža varuje pred sovražniki, zlasti pred ježi. Hrana, ki jo polži uživajo, je čisto preprosta: trava in listje solate, zelje in cvetače. Čim boljša je hrana, tem lepše se razvijajo polži.

V vzrejalnicah goje predvsem polže slinavce. Ta polž je dvospol in živ približno štiri leta. V maju ali juniju začne polž leči jajca. Vsak polž si izkoplje v mehki vlažni zemlji do 14 cm dolgo jamico, v katero znese kakor grah debela trdolutinasta jajca, in sicer 60 do 80 v vsako jamico. Čez 30 dni prilezejo iz jamic mladiči in vsak polžek že nosi svojo hišico na plečih. Na jesen dosežejo polovično velikost povprečnih polžev in drugo leto se že morejo množiti. Prava reja polžev se začne v avgustu. Jeseni se polži pripravijo na zimsko spanje. Zbera se v kupih na vlažni zemlji, se delno zagrebejo ter zapro svoje hišice s trdim pokrovom. Zdaj je čas za pobiranje polžev. Za pobiranje zasajenih slinavcev ne potrebujemo nikake priprave, z golimi rokami jih pobiramo in polagamo v posodo.

POPOTNIKOVA TORBA Zadnja pot slovenskega orožnika v Pirotu

Piro, julija.

Nedavno se je v caribrodskem srezu pojavila tolpa, za katero je pravočasno izvedelo orožništvo, in je med drugimi prišlo kolovodjo, ki so ga že dolgo zasledovali. Pri zasledovanju je sodeloval tudi orožniški pripravnik Vider Martin iz Velike Račne, ki je bil gojenec orožniške šole v Pirotu, in je pri spopadu izgubil svoje mlado življenje.

Pogreb mladega orožnika se je vršil 29. junija v Pirotu prav slovesno. Udeležilo se ga je ogromno število meščanstva z mestnim županom, oficirji in podoficirji, pripravniki pirotke orožniške šole, oddelkom vojaške godbe in pevskim društvom. Vsa ogromna množica se je razvila v dolg sprevod, ki se je pomikal po pirotskih ulicah proti pazarskemu pokopališču, odkoder se je slišalo igranje otožnih žalostink.

Vse cerkvene obrede je izvršil katoliški duhovnik iz Niša. Ob odprtem grobu se je poslovil od njega njegov poklicni tovariš vodnik g. Smuk z ganljivimi besedami. Blag spomin pokojnemu Vindru, njegovi žalujoči rodbini pa iskreno sožalje!

60 let dravograjskega gasilstva

Dravograd, julija.

Kakor Sokolstvo prvi december, ima tudi gasilstvo svoj praznik, in sicer 15. julij — dan, ko je blagopokojni kralj Aleksander I. potrdil gasilski zakon. Da ta praznik proslavimo, so se zbrali v nedeljo 5. t. m. gasilci sreza dravograjskega v Dravogradu, kjer je praznovalo domače društvo tudi svojo 60-letnico.

Krasno vreme je še povzdignilo razpoloženje. Po prihodu vlakov je ob 8. prikoralo gasilstvo v trg ob zvokih mežiške rudniške godbe. Po kratkem odmoru je bila masa na prostem, potem pa koncert v Meži. Ko je še opoldanski vlak pripeljal drugo skupino gasilcev, so se vsi gasilci razvrstili v sprevod, ki se je ustavil pred šolo. Tam je pozdravil goste najprej domači župan g. Morej, nato v imenu domače čete poveljnik g. Pondelj, kot zadnji pa je župni starešina g. Mravljak izpregovoril o pomenu šestdesetletnice, o gasilskem prazniku in disciplini.

Zatem se je izvršil v lepem redu mimo-hod gasilcev, ki jih je bilo z godbo 170, med temi tudi precej zastopnikov slovenjgraške župe. Popoldne so pokazali domačini v vzorni vaji svojo pripravljenost. Oro-dje kakor moštvo sta delovali odlično in smo z veseljem opazovali mirno, gladko se razvijajoče delo vseh oddelkov, tako da je bližna okolica lahko brez skrbi za primer potrebe. Na koncu je bila veselica, ki je potekla prav priščno.

Še živ bojevnik iz bitke pri Kraljevem Gradcu

Poljane, 13. julija

Letos poteče 70 let, ko je imela 1. 1866. Avstrija vojno s Prusi in Italijani. Le redki bojevnik iz te vojne so še pri življenju, saj morajo štet nad 90 let. Eden izmed še živih bojevnikov iz te vojne biva v poljanski občini na Gornjih Brdih. Je to Pavle Krek, rojen 4. januarja 1. 1844. v Bočna, podomače pri Kršišu. Udeležil se je bitke pri Kraljevem Gradcu kot dragonec, star tedaj 22 let. Kljub visoki starosti ima še dober spomin na tiste čase in zna zanimivo pripovedovati, kako se mu je tedaj godilo. Pri Kraljevem Gradcu je padlo, kar Krek pripoveduje, okoli 40.000 vojakov.

Vojake je služil šest let po večini na Ogrskem. Rad se ponaša, da zna madžarski in nemški. Zato večkrat svoje pravnuke uči, kako se imenuje madžarski in nemški ta ali ona beseda. Če je dobre volje, še zapoje kako znano iz vojaške dobe. V začetku vojaškega službovanja se mu je bil konj nekoč splasil in ga zanesel na prodajalni trg, kjer je pomečkal jerbare jajc, za kar so ga madžarske prodajalke silno oštvala.

Ko je doslužil vojake, je bil pozneje štirikrat v Ameriki, kjer je delal v tvornicah. Vmes je iskal zaslužka tudi v Bosni, pri gradbi železnic, kjer je bil nekaj predelavec. V mladih letih je bil zelo krepke in orjaške postave in močnega glasu, kakor ga ima še dandanes. Posebno dobro se mu ni nikdar godilo. Bil pa je zmerom dobrovoljček, ki se kljub svoji moči ni s fanti pretepaval. Zdaj preživlja svoja stara leta že pri svoji vnukinji in njenih otrocih, ki so mu pravnuke. Nai dočaka še vrsto let.

PREKMURSKI GLASNIK

Gnila človeška glava na vrvi. Travnik posestnika Alojza Šalomona v Fikšincih v občini Pertoči je čisto na meji. Na travniku rasejo večje skupine jelš, na katerih so zadnje čase ljudje opažali jate vran. Niso pa tej nenavadni množini ptičev posvečali nobene pozornosti. Šele te dni so odkrili, da so prihajale vrane na strašno mrtvaško gostijo. Ko so namreč pri Šalomonu na travniku kosili, je udaril koscem od jelševja strašen smrad nasproti. Šli so gledat in našli na jelševi veji na vrvi človeško glavo, ki jo je veter zibal sem in tja. Meso z glave je bilo že skoraj čisto izjedeno od črvov in izključvano od vran. Pod jelšo pa je ležalo moško truplo brez glave, tudi že čisto razpadlo in oključano. Obveščeni so bili o tem takoj orožniki, ki so ugotovili, da se je neznanec obesil nekaj metrov od meje že pred dalje časom. V žepih niso našli prav ničesar. Ostanke obešenca so pokopali. Zdaj

pa se je oglašil v Pertoči neki Potzinger iz avstrijske Radgone in povedal, da je bil po opisu obleke sodeč najdeni mrtvec njegov brat, 23 letni Anton Potzinger, ki ga pogrešajo že dalje časa. Anton Potzinger je služil do maja pri posestniku Wurzingerrju 7 Teschenu. Takrat je Wurzingerrju zgorel hlev in njegov hlapec Potzinger je bil osumljen požiga. Brez odpovedi je Potzinger Anton nenadoma izginil in nihče ni vedel, kam je šel. Vsi so mislili, da je pobegnil čez mejo v Jugoslavijo, da bi se izognil zasledovanju orožnikov v Avstriji, ki so ga preganjali zaradi navedenega suma. Brat pa je tudi povedal, da je odnesel Anton Potzinger s seboj okoli 500 šilingov, ki jih je prejel pred nedavnim časom iz neke dediščine. Tega denarja pa pri najdenem mrtvecu ni bilo. Zaradi tega se je pojavil upravičen sum, da je morda padel Anton Potzinger kot žrtev zločina. Morda so ga klateži na meji umorili in izropali, truplo pa potem obesili na skritem kraju, da bi tako zbudili videz samomora.

NAŠI NA TUJEM

Iz kolonij naših ameriških rojakov

Cleveland, junija.

Prvič v zgodovini ameriških Slovencev se je zgodilo, da je stopal Slovenec, in sicer Janez Mihelič demokratsko stranko na predsedniški konvenciji v Filadelfiji. Mihelič je bil izvoljen z ogromno večino za zastopnika demokratov v Clevelandu.

V Milwaukeeju je umrl župnik cerkve Matere Božje v West Allisu, Luka Gladek. Moral se je podvreči nevarni operaciji in trem transfuzijam krvi pa je zaradi komplikacij nastopila smrt. Pokojni se je rodil 1. 1880. v Stari Oselici pri Kranju, leta 1901 je prišel v Ameriko, kjer je daroval leta 1905. novo mašo v Steeltonu.

Žrtev avtomobilske nesreče je postal blizu mesta Blaina Rudolf Vidmar, star 36 let, rojen v Ameriki in oženjen šele šest tednov. Druga žrtev prometne nesreče je postal Anton Vidmar.

Slovenec Jože Legan v Oglesbyju je spal od marca lanskega leta, nedavno se je pa prebudil. Fant je star 30 let in preden je zaspal, je tehtal 130 funtov, zdaj pa jih samo 79 funtov.

Iz Herne - Börniga (Nemčija) nam pišejo: Naše jugoslovensko delavsko podporno društvo je imelo 24. maja pomladno veselico, ki je zelo dobro uspela. Spomnila so se nas naša sosedna društva, posebno iz Ewinga, in kakor po navadi nas je posetil predsednik g. Knez in nas z lepim nagovorom izpodbujal k slogi. Dalje so nas obiskali pevci iz Erken-schwicka na čelu s prevodiljo g. Jezernikom in nam zapeli več lepih pesmi prav dovršeno, kar je znak, da pevsko društvo v Erken-schwicku prav dobro napreduje. Vsem gostom za obisk najlepša hvala!

Iz Buer-Hassela (Nemčija) nam pišejo: Kakor smo že v »Domovini« v štev. 27. poročali, bomo napravili avgusta izlet v domovino. Javljamo, vsem zanimancem, ki so se v tako nepričakovano lepem številu prijavili, da se bo poseben hitrejši vlak odpeljal 4. avgusta iz Oberhausena do Ljubljane in ne drugače. Rojaki pa, ki se še niso prijavili, se še lahko javijo do 25. t. m. pri predsedniku jugoslovenskega društva »Edinosti« v Buer-Hasselu, Schlagbaum 50. Kakor so nas na odločilnem mestu obvestili, drugega posebnega vlaka z Vestfalskega v našo domovino, letos ne bo več.

Iz Gladbecka (Nemčija) nam pišejo: V nedeljo 5. t. m. smo imeli javen zbor Jugoslovenskega narodnega društva »Domovinski zvon«. Zborovanje, ki so se ga udeležili številni rojaki, je otvoril g. Mlakar. Govorili smo o izletu v Jugoslavijo. Prijavilo se je za izlet okoli 180 oseb, pa se še prijavljajo. Predsednik g. Mlakar je med drugim navedel, da mora plačati vsak udeleženec 48 mark do 25.

t. m. Dalje je govoril blagajnik g. Jazbec, da si je to društvo samo pomaglo na noge, brez vse pomoči od drugih strani. Društveni odbor ne deluje v korist posameznikov, temveč v korist vseh članov. Predsednik g. Mlakar je nato naglasil, da morajo vsi člani složno delovati na to, da bo izlet v Jugoslavijo uspel. Govorila je tudi predsednica Ženskega društva ga. Ana Jenkova in je h koncu znova povzel besedo g. predsednik, govoril je o naši lepi Jugoslaviji in se zahvaljeval Nemčiji, ki je gostoljubna nasproti našim rojakom. Ob koncu njegovega govora smo zaklicali trikrat Živela naš kralj Peter II. in ves kraljevski dom. Živel nemški državni kancelar Hitler! — Dne 9. avgusta bomo imeli spet zborovanje v Hasebrinkovi gostilni. Začetek ob 3. popoldne. Rojaki vabljeni!

Nekaj je uganila, nekaj pa ne

Časopisje je ob začetku letošnjega leta prineslo poleg napovedi raznih prerokov tudi prerokbe Francozinje Malnatijeve. Ta Francozinja je preprosta ženska in niti časopisov ne bere. Skrbi le za dom, za svetovne dogodke se ne zanima dosti. Doma je iz Bretonske in je vzela za moža nekega Italijana, ki prebiva v Franciji. Do prerokovanja je prišla na poseben način. Leta 1910 jo je močno bolel zob. Šla je v lekarno po olajšila in v tem stanju, ki je bilo podobno umobolnosti, presenečenemu lekarnarju do podrobnosti napovedala svetovno vojno. Pozneje se je to razvedelo in razni ljudje so začeli hoditi na posvete.

Vendar Mainatijeva nima zmerom razpoloženja za prerokovanje. Kdor zadene primeren trenutek, bo kaj izvedel, drugi pa morajo oditi. Za leto 1936 je med drugim napovedala:

Zveza Francije z Rusijo se bo okrepila. Izpremembra francoske vlade bo prvič v januarju ali v februarju, drugič v maju (Blum se je za par dni zamudil). Obenem bo nastala velika stavka, skoro splošna (700.000 delavcev je res stavkalo). Prišlo bo do zveze med Anglijo in Francijo. Nemčija želi trgovinsko in politično zvezo s Francijo.

Pohod v Abesinijo se bo kmalu končal

× 500 letnica prvega tiskanega svetega pisma. Letos poteka pet sto let od časa, ko je leta 1436. iznašel v Strasbourgu slavni Gutenberg tiskanje knjig s premičnimi črkami. Sicer imamo res neke viře, ki govorijo, da so poznali premične črke že davno prej, vendar ima Gutenberg nemalno zaslug zlasti v tem, da je iznašel vlijanje črk. Prvo delo tega odkritja je bilo latinsko sveto pismo izdano med 1450. in 1456. letom. De lo obsega v dveh zvezkih 641 kart. Ta prvi primer tiskarske umetnosti je umetnina svoje vrste. Delali so jo celih pet let. Prvo sveto pismo je danes prav posebna redkost. Znanih je le 31 izvodov, med njimi 10 na pergamentu in 21 na papirju.

× Poštenost Američanov. Nekaj ameriški pisatelj je hotel dognati, kateri stan je bolj pošten. Obrnil se je na 50 mož različnih poklicev in na 50 žen s pismi, napisanimi nalašč tako, da so vsi mislili, da so jim bila poslana na pomoč. Glavno je pa bilo, da je bil vsakemu pismu priložen dolarski bankovec. Pisatelj je potem čakal, koliko ljudi bo vrnilo pisma obenem z dolarjem. Izmed 50 žen je vrnilo pisma z dolarji 33, izmed moških pa samo 31. Med premožnimi ženami sta bili dve taki, ki sta si pridržali dolarja. Enako razmerje je bilo tudi pri igralkah in uradnicah. Izmed petih učiteljic so vrnille dolarje štiri, kar bi kazalo na to, da so učiteljice najbolj poštene. Poštenost se je pokazala tudi pri novinarjih, pravniki in igralcih. Nasprotno so pa vrnilli dolar samo trije politiki izmed petih. Najmanj poštenj so se izkazali krčmarji in kavarnarji, kajti izmed petih je vrnil dolar samo eden. Ta preizkušnja se je

V Leadvilleju se je smrtno ponesrečil Jože Bradač, pljučnica je pa pobrala Franca Purkata in vdovo Angelo Ambroževo.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9°)

odpremlj denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vrš vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Francija: št. 1117-94. Paris; Holandija. št. 1458-66. Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967. Luxembourg — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

brez koristi za enega in drugega. Italija ne bo zmagala (glede Abesinije se je menda zmotila). Nasprotno, zaradi večjih potreb nasproti preprostim Abesincem bo trpela škoda. Vidim prevrat v Mussolinijevi deželi. Bojim se, da bo prevratu sledila diktatorjeva smrt. Ko se v Rimu razglasi taka mobilizacija kakor leta 1915., bo konec vsega in bo revolucija v Rimu... Trajala bo samo nekaj dni. Monarhija ostane, Vidim kraljevega sina na prestolu. Neguš bo izgubil krono, Abesinija pa ostane neodvisna. Najpametnejši negušev sin se dokopije do velike moči.

To leto bo slabo za nekatere diktatorje. Bojim se, da se bo sin enega izmed njih ubil z letalom. Vidim zeta tega diktatorja hudo ranjenega. Tega zeta si je določil za naslednika, toda zet se loči od svoje žene, kar bo diktatorja tako razburilo, da bo končal takole: ali bo ubit ali pa se bo sam umoril, ker ne bo hotel odstopiti od oblasti. Nekd drugi diktator bo postal manj nevaren: njegova zvezda naglo temni. Možgani popuščajo. Ubili ga bodo. V rumeno nevarnost ne verujem.

Take so nekatere prerokbe Mainatijeve. Nekaj je uganila, nekaj pa menda ne, kakor nam kažejo dogodki.

izvršila kakor rečeno v Ameriki in se seveda ne more nanašati na naše razmere.

× Čebele so napadle dva kmeta. Iz Segedina na Madžarskem poročajo, da sta se mimo čebelnjaka vračala s polja dva kmeta. Ker sta prišla preblizu čebel, so ju razjarjene čebele napadle in strašno zdelale. Eden izmed obeh kmetov je čebelam še ušel v bližno hišo. Toda bil je tako opikan, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Drugega napadenca pa so čebele tako srdito napadle, da se je zgrudil, preden je mogel pobegniti. Zaradi čebeljih pikov je mož kmalu umrl.

× Rumunski orjak je umrl. V bolnici v Bukarešti je umrl orjak Mitu Gogea, star 20 let. Na boksarski tekmi v Parizu si je bil ranil rebro in iz tega se je razvila hitra jetika. Mitu Gogea je vzbujal splošno pozornost kot orjak. Visok je bil 2.42 m. Pred boleznijo je tehtal 182 kg, nosil je čevlje št. 57. in ovrtnik št. 54. Njegovi dlani sta bila prava krožnika. Na ulici je lahko prižgal cigareto na plinski svetilki. Za obleko je potreboval 8 m blaga. Bil je sin kmečkih staršev.

× Avtomobilске ceste v Rusiji. O cestah v pravem pomenu besede v stari Rusiji ni bilo mogoče govoriti. Zdaj se je pa tudi v Rusiji v tem pogledu marsikaj izpremenilo. Promet sicer še vedno trpi zaradi nedostatka prometnih sredstev in cest, vendar se pa vsaj resno dela na izboljšanje. Ruska vlada je sklenila zgraditi omrežje avtomobilskih cest po zgledu drugih držav. Prvi vzorni avtomobilski cesti zgrade iz Moskve do Minska in do Kijeva. Prva bo dolga 866, druga 695 km. Cesti bosta iz asfalta in betona in široki 16 m.

× **Suša in povodnji v Ameriki.** V velikem delu Zedinjenih držav je zavlada po večtedenski vročini strahovita suša. Ze tretjič v dobi zadnjih šestih let so na hruje prizadete one pokrajine Zedinjenih držav, ki veljajo za žitnico Amerike. Zemlja je tako izsušena, da kaže globoke razpoke, rastlinstvo pa je usahnilo, tako da so najrodovitnejše pokrajine izpremenjene v puščave. Tako nenavadne suše kakor je zavlada letos, pa že desetletja ne pomnijo. Ker so se osušili tudi skoro vsi potoki in studenci, vlada tudi veliko pomanjkanje vode. Ker vrhu tega primanjkuje tudi krme za živino, so farmari prisiljeni, da imajo skoraj vsi živino. Prav nasprotno vreme pa vlada v srednjem in južnem delu Zedinjenih držav. Tam že več tednov neprestano dežuje. Reke so zaradi dolgotrajnega deževja prestopile bregove in poplavlje cele pokrajine. Mnogo naselbin je uničenih. V severozahodnem delu Texasa pritiska silna suša, ki je povzročila kmetijstvu veliko škodo, a na jugu so silne poplave. Kmetijski minister v Washingtonu je določil milijon dolarjev za odkup živine, ki jo kmetovalci zaradi pomanjkanja krme ne morejo hraniti. Po dosedanjih uradnih podatkih je v Zedinjenih državah zaradi poplav, suše in drugih nezgod ostalo nad 100.000 kmečkih rodbin brez vsakih sredstev. Od suše so na hruje prizadete države Dakota, Ohio in Illinois in kraj ob Tihem morju. Strokovnjaki so izračunali, da bodo morale Zedinjene države letos uvoziti velike količine žita.

× **Dve leti so iskali budhisti v Tibetu svojega papeža.** Ko je umrl 1. 1934, zadnji dalaj-lama (vrhovni verski poglavar budhistov v Tibetu), se je po budhistični veri njegova duša preselila v istem trenutku v telo pravkar rojenega otroka. Ta otrok mora potem postati novi dalaj-lama. Toda kako to dete najti? Lame (tibetanski škofje) sicer vedo za nezmotljive znake, po katerih je spoznati novega poglavarja. Koža njegove leve noge mora biti lisasta kakor koža tigra, obrvi se mu bočijo v nenavadno visokem loku, na desni roki izstopa posebna mišica, razen tega opiše tudi zadnji dalaj-lama v svoji oporoki hišo, v kateri se bo znova rodil, a tudi sveto jezero v Lhasi pokaže rojstni kraj božanskega otroka. Vseh teh znamenj pa ni bilo in tako so izbrali sedem starih in modrih lam, ki naj bi šli po deželi in poiskali dalaj-lamo. Obiskali so okrog 300 družin, ki so se jim rodila deteta ob smrti dalaj-lame. To iskanje je trajalo dve leti in zdaj imajo v Tibetu spet svojega papeža, ki velja obenem tudi za živega boga. To je dvoletni kmečki sin Srongdetsan.

× **Slon se je masčeval.** Američan Curly Stecker je imel v Hollywoodu mačen zverinjak in je svoje živali posojal za filme. Vse živali so bile poslušne razen šimpanza, ki je svojemu gospodarju vedno prisodil zausnoco, če mu je le prišel blizu. Krotilac je znan poskušal izbiti mu to grdo navado iz glave in ko je nekega dne šimpanz spet kresnil svojega gospodarja, je planil Stecker nanj, ga zvezal in mu s kleščami pulil zobe. A prav to je postalo za krotilca usojno. Stecker je imel v zverinjaku tudi velikega slona, ki je nekega dne pobegnil iz zverinjaka in po izprehodu v okolici Hollywooda se je mirno vrnil domov k obadu, ne da bi se zmenil za to, da bi moral biti že jutraj s svojim gospodarjem na delu pri filmski družbi. Stecker je utrpel s tem občutno škodo in ko je zagledal slona, je pograbil karabinko, mu pomeril v čelo in sprožil. Slona na ni ranil. Slon je bil zelo razkačen, vendar se je pa dal mirno odvesti v stajo. Čez nekaj dni, ko je Stecker vodil več živali, med njimi tudi slona, v filmsko delavnico, se mu je slon približal od zadaj, ga dvignil in treščil ob tla. Uslužbenci so sicer takoj prihiteli gospodarju na pomoč, toda Stecker je kina u po prevozu v bolnišnici umrl.

× **Severna Amerika bo čez 20 let puščava.** Nekdanji predsednik komisije za varstvo proti povodnjem reke Mississippija Morris Cook se je nedavno prav črno izjavil o bodočnosti Zedinjenih držav. Rekel je, da bodo peščenih viharjev in povodnjih izpremenili v Severni Ameriki zemljo tako, da bo vsa razpo-

kana in peščena. Obramba proti tej strahoti bi stala najmanj dve milijardi dolarjev, pa še ni verjetno, če bi kaj zalegla. Voda in veter odnese vsako leto tri milijarde ton zemlje. Samo Mississippi je odnese na leto 400 milijonov ton in jo odpravlja v Mehški zaliv. Koliko škode trpi Severna Amerika zaradi peščenih viharjev, dokazuje primer pred dvema letoma, ko je silen vihar zasul s peskom 300 milijonov ton rodovitnega polja. Cvetiče pokrajine, ki so velike kakor države Illinois, Ohio, Maryland in Severna Karolina skupaj, so zdaj ena sama puščava. Tako bo čez 10 do 20 let v Severni Ameriki nastala puščava, ki bo velika ko puščava Sahara. Ameriška vlada se trudi, da bi preprečila to grozoto. Obojubi je nasadnikom posebno podporo, če se odločijo za to, da bodo sadili take rastline, ki bodo zemljo čvrsto držale skupaj. Izbrahi so za to že kakih 500 milijonov rastlin. A vse to so le kapljice v morje. Prirodne sile se ne zmenijo zanje. Dolarska Amerika se bliža koncu, če se bo pustošenje tako nadaljevalo.

× **Deset zapovedi zakonske sreče.** V neki severno-ameriški državi, kjer je bilo lani nad 4000 očitov zakona, je vlada izdala deset zapovedi za žene in prav tako deset zapovedi za nesrečne moše. Vlada pričakuje, da se bo marsikateremu zakonskemu paru nasmehnila sreča, če se bodo izpolnjevale njene zapovedi. **Deset zapovedi za žene se glasi:** 1. Ne bodi muhasta! 2. Glej na red v stanovanju! 3. Skrbij, da ne izgubiš privlačnosti! 4. Ne bujaj poželjenja drugih moži! 5. Ne nasprotuj vzgoji očeta svojih otrok! 6. Ne zapravljaj časa z obiskom svoje matere! 7. Ne pošiljaj sosed in ne prijateljice, če govore o tvojem domu! 8. Ne ponižuj moža v navzočnosti drugih! 9. Bodi vesela in postrežljiva! 10. Ne pripoveduj možu zgodbe svoje služnčadi. **Deset zapovedi za moše pa se glasi:** 1. Bodi velikopotezen samo toliko, kolikor ti to dopuščajo sredstva! 2. Ne mešaj se v gospodinjstvo! 3. Bodi vesel in vedi, da nič huje ne vpliva na živce žene kakor močednost moža! 4. Bodi obziren s svojo ženo! 5. Dvori ji! 6. Ne očitaj ji ničesar! 7. Na počitni si stanovanja prebliju svojih ali njenih staršev. 8. Ne vzemj nikdar podnajemnika! 9. Neguj svojo zunanost in bodi čisti! 10. Bodi dober in pravičen s svojimi otroki!

× **Največji safir na svetu tehtal 20 kg.** V eno najznamenitejših brusnic dragocenih kamnov v Londonu so prinesli največji safir sveta. Tehtal skoro 20 kg, to je šest kilogramov več kakor največji doslej znani safir. Velik je približno kakor človeška glava in je rumeno-rjave barve. Našli so ga pred letom dni domačini na Ceylonu, angleški guverner ga je pa rešil uničenja in poslal brez posebnih varnostnih ukrepov v London, kjer si belijo glave, kaj bi počeli z njim. Vrednost največjega safirja na svetu je v splošnem samo na papirju. Praviijo, da je vreden okrog 4000 funtov šterlingov (okrog 1 milijon dinarjev). Če bi bil temnomoder, bi ga bilo sploh težavno oceniti, rumenorjave barve je pa izmed vseh barv najmanj priljubljena. Ni pa izključeno, da se bo posrečilo odstraniti jo s segrevanjem. Po brušenju se bo vrednost safirja znatno dvignila.

ŽENSKI VESTNIK

Da se ti v vročih dneh jed ne pokvari

V vročih dneh se jestvine kaj rade pokvari, posebno še, če ni pri hiši mrzle kleti. Na primer sirovo maslo postane hitro mehko in žaltavo. Da to preprečiš, stlači maslo v skodelico, postavi v mrzlo vodo, pokrij in na pokrov položi v mrzli vodi zmočeno in večkrat zloženo krpo. Vodo večkrat čez dan menjaj, isto tako krpo večkrat znova zmoči in položi na maslo. Posodo z vodo in maslom postavi po možnosti še na preprih. Tako bo ostalo maslo sveže in trdo.

Zelenjavo zloži v lonec, postavi pokrito v hlad in senco, pa bo ostala več dni sveža.

Zelenjava pa mora biti suha in ne oprana, sicer zgine.

Mleko, ko je zavrelo, naj se najprej shladi, nato pa postavi lonec v mrzlo vodo. Če dodaš tej vodi še malo soli, se mleko gotovo ne bo skisalo. Mleko pa imej vedno v kakšnem bolj temnem prostoru. Da se pa mleko pri kuhanju ne zasiri, dodaj na dva litra mleka noževno konico sode bikarbone.

Limone položi v mrzlo vodo (vodo vsak dan menjaj) in tako ostanejo teden dni sveže in sočne.

Če imaš mesa za več dni doma, ga ali prevri ali malo poduši ali položi v vodo, pomešano s kisom in soljo, kjer postane posebno mehko in okusno. Zrezke pa potolci, osoli in obloži z narezano čebulo; tako da se tudi drže čez noč in ne dobijo duha. Meso vedno dobro pokrij, postavi v shrambo na tla in pazi, da ne pride zraven kakšna muha.

Če ti preostane kaj solate, jo, četudi je že oprana, dobro ocedi in shrani na temnem prostoru, kjer ni prepriha, pa bo počakala do drugega dne in ne bo nič izgubila na okusu.

Za kuhinjo

Ribezljiva torta. Mešaj, da narase, 20 dek sirovega masla in 20 dek sladkorja v prahu. Nato primešaj pet rumenjakov in še 20 dek sladkorja ter mešaj še 20 minut, nato dodaj 20 dek prav suhe moke (še boljša je krompirjeva moka) in sneg petih beljakov. Posodo za torto dobro pomaži, posuj z moko, zlij noter testo, razravnaj in potresi pol kile opranega, ocedenega ribezlja po testu in speci. Pečeno in hladno torto razreži in daj na mizo.

Liker iz višeni. Tri kile višeni operi, ocedi in jim izlušči peške. Nato višnje dobro stlači. Stresi jih v steklenico s širokim vratom, nalij štiri litre močnega rženega žganja (ali tropinovca ali slivovke). Nato zaveži steklenico s pergamentnim papirjem in jo postavi na omaro v kuhinji, kjer naj stoji štiri tedne. Nato precedi in iztisni sok skozi prtico. Skuhaj dve kili sladkorja z enim litrom vode. Pene, ki se napravljajo na sladkorju, pridno pobiraj, da postane sladkor čist in se potegne nit. Ko je sladkor kuhan in hladen, ga zmešaj s sokom višeni, dodaj skorjo cimta, pet do osem žbic, vse skupaj zmešaj, zlij nazaj v steklenico, spet dobro zaveži in postavi na omaro, kjer naj tako stoji spet tri tedne. Med tem pa steklenico vsak dan potresi, da se tako tkočina premeša. Čez tri tedne odstrani žbice in cimt, liker pa nalij v manjše steklenice, dobro zamaži in shrani. Čim starejši je liker, tem boljši je.

Želodčni liker iz ribezlja. Ribezelj operi in dobro ocedi, nato ga stlači in deni v steklenico. Nasuj ga v steklenico, a ga ne natlači preveč na gosto. Nalij nanj toliko žganja, da so jagode pokrite. Steklenico nato dobro zamaži ali zaveži in postavi za štiri tedne na hladno. Nato precedi sok, nalij v steklenice, dobro zamaži in shrani. Kozarček tega likerja pomaga, če boli želodec ali trebuh.

Sadni liker. Četrtil kile višeni, četrtil kile malin, četrtil kile jagod, četrtil kile črnih češenj (češnjam in višnjam poberi peške) dobro stlači, deni v steklenico, zaveži in postavi na topel prostor za dan ali dva, da sadje vtone. Nato precedi. Na vsak liter soka skuhaš četrtil kile sladkorja z malo vode. Ko sladkor vre, poberi vse pene in ga skuhaš, da se potegne nit. Ko je sladkor kuhan in se je malo shladilo, primešaj sok, in ko se je popolnoma shladilo, primešaj dvakratno količino žganja, kakor je soka. Zlij v steklenico in postavi za nekaj dni na hladno, da se izčisti in gošča vsede na dno. Nato previdno napolni v manjše steklenice, pazi, da gošče na dnu ne zmešaš, zamaži in shrani. Starejši je liker tem boljši je.

Češnjeva krema (tudi iz drugega sadja). Kilo češenj operi, ocedi, izlušči peške in pretlači skozi sito. K pretlačenim češnjam primešaj 28 dek sladkorja in žlico malinovega soka, tri deke želatine pa raztopi v dveh žlicah vode in jo primešaj k češnjam. Primešaj še tri četrтинke litra sladke stlačene smetane, napolni v skledo in postavi na hladno, da se strdi.

ALEKSANDER LICAN:

SPOMINI IZ SIBIRIJE

(Iz dnevnika slovenskega vojaka in ujetnika v svetovni vojni)

Odpeljal sem se iz Samare z zadnjim vlakom, ki je pa bil že močno obstreljevan. Samo eno uro naj bi se bili še zakasnil, pa bi bili gotovo prišli boljševikom v roke in naša usoda bi bila zapečaten. Niti Čehi niti boljševiki niso poznali ujetnikov. Vsak je bil brez izjeme ustreljen. V največ primerih so mu izročili motiko in lopato, naj si skoplje grob. Ko je izkopal dovolj globoko jamo, je dobil kroglo v glavo in tako legel v grob, ki si ga je bil sam izkopal.

Srečno smo se pripeljali do Ufe ob reki Beli. Ostali smo tam nekaj dni, da smo si preskrbeli potrebni živež ter nato nadaljevali pot v Čeljabinsk, kjer so že bili zbrani polki češkega vojaštva. Vlak za vlakom je odhajal proti Sibiriji, naposled je prišla vrsta tudi na nas. A že v Novonikolajevsku ob reki Obu smo morali v vojašnice, ker je bila proga natrpana z vojaštvom. Šele čez mesec dni smo nadaljevali pot po sibirskih pragozdovih in prišli do večje postaje Tajge, a odtod po stranski železnici v Tomsk.

Tu je bilo nekaj ruskega vojaštva, a vsa okolica že v boljševiških rokah. Mužiki, ki so prihajali v mesto po opravkih, so kar odkrito govorili proti nam.

»Kaj iščete vi tu pri nas? Mi si bomo že sami pomagali.«

Po mojem prepričanju je imel možak popolnoma prav. Moral sem preskrbeti drva za kurjavo in ker me je mužik povabil, sem uporabil to priliko ter se preoblečen v mužika odpeljal z njim v 30 km oddaljeno rusko vas.

Dospela sva tja zvečer vsa premražena, saj je bilo tudi 35° mraza. Trojko sva spravila pod streho, sama pa prisedia k ruski peči v izbi, kjer je bilo že zbranih kakih 30 Rusov, ki so bili zatopljeni v važen pogovor. Nekak starešina je poudarjal, da morajo vsi mladi in stari, tudi ženske, pomagati, da se izžene tuje vojaštvo iz dežele.

»Siti smo že do grla pritepenec, ki rušijo naše domove, kradejo naš živež in onečaščajo naše žene in dekleta«, so govorili.

»Kdo si pa ti in po kakem poslu prihajaš iz mesta?« se obrne nato eden izmed njih do mene.

Mužik, ki me je pripeljal, se je takoj vtaknil v pogovor in pojasnil, da hočem kupiti drva za meščane.

»No, da, meščanom radi prodamo, samo da ne pridejo drva v roke naših sovražnikov.«

Nakupil sem jih približno 100 vóz, ki so jih kmetje sami speljali na zamrzlo reko Tomo.

Z mužikom sva se nato vrnila v mesto in sredi pota našel na boljševiško patruljo.

»Stoj!« zavpije straža.

Mužik, ki je gotovo zaradi naletavanja snega in drčanja sani preslišal klic, je vozil dalje. Kar se pokaže ogenj in krogla švigne mimo naju. Skočil sem s sani in ustavil trojko.

Mužik je menda spal zavrt v toplem medvedjem kožuhi in se je jezil name, češ čemu ustaviš konje. Med tem se je nama približala straža. Ker so videli da sva navadna mužika, ki gresta po opravkih v mesto, so naju pustili; prosili so naju samo, naj natančno poizveva, koliko Čehov in ruskega vojaštva je v mestu.

»Šleve,« jih je zavrnil mužik, »hajdi, pojdite z menoj in se sami prepričajte, kaj in kako je v mestu!«

Srečno sva dospela v mesto in javil sem pri komandi, da sem drva kupil. Pripomnil sem, da bi bilo najboljša, če jih seljaki sami privedejo v mesto.

Takoj se je zvelaslo kakih 20 vojakov, da gredo prostovoljno po drva. Vrnili so se na le trije; poročnik Zate iz Trnavega (zdaj na Rakeku). Skok iz Vrbova in Hafner iz Harij. Vse druge so boljševiki ubili. Med njimi tudi Josina Znidaršiča iz Ilirske Bistrice.

V Tomsku je bilo dan za dnem bolj nevarno, ker je bila kakor že omenjeno vsa okolica v boljševiških rokah. Ko je odhajal medicinski

vlak po zdravila v Vladivostok, sem se odpeljal z njim.

Kakor sem zvedel pozneje, se je vojaštvo iz Tomska rešilo le z veliko težavo. Bilo je sredi zime, sneg nad meter visok; pihala je mrzla sibirski burja, ko je vojaštvo odhajalo iz mesta. Boljševiki so pritiskali od vseh strani in vlak, sestojec iz 100 vagonov in treh lokomotiv, se je počasi premikal proti Vrhnemu Udinsku. Ker so boljševiki na postajah uničili črpalke za vodo, so bili strojevodje prisiljeni delati paro iz snega, kar je zahtevalo mnogo truda in časa. Naposled so zmrazile in popokale parne cevi in vojaki so morali zapustiti železniške vozove ter bežati v temno, mrzlo sibirsko noč. Bežali so nad 100 km, vedno zasledovani od sovražnika. Porušili so mnogo mostov, med temi tudi velik železniški most čez reko Udo, da so boljševikom zabranili zasledovanje po železnici. Tudi brez števila vasi je bilo v ta namen uničenih in požganih. Šele v okolici mesta Čite so se zbrale raztresene čete in nadaljevale pot v Mandžurijo.

V Vladivostoku sem spet začel živeti na lastno pest. V Svetlanski ulici sem postavil stolček, nekaj krtač in mazilo za čevlje. Zaslужil sem dobro, saj je oficirjev mednarodne vojske kar mrgolelo po Vladivostoku. Tarifa za čiščenje vsakega para čevljev je bila en rubelj. Zaslужil sem dnevno do 100 rubljev ali 10 dolarjev ali 20 jenov. Pa kmalu so me prepodili carski oficirji in ruski begunci, žrtve grozne revolucije, ki jih je bilo čedalje več.

Ko je enkrat tarifa padla na deset kopejk, sem zapustil ta grenki kruh in dobil delo pri izvoščku Vasiliju Seljakoviču. S svojo vprego sem stal na glavni postaji in imel še precej vožnje; posebno pozno zvečer smo vozili razne oficirje v Japonsko ulico, kjer so brlele rdeče svetilke. Dokaj vožnje je bilo ob prihajanju sibirskega ekspresa in vlakov iz Mandžurije. Vlaki amurske železnice so bili po večini prazni.

Ko so se pa pojavili po vladivostoških ulicah ameriški avtomobili, je začela izvoščkom slaba presti. Nihče se ni več hotel peljati z nami; zastoj smo vpili in vabili tujce. Vasiliij je prodal konja in mene poslal iz službe.

Kmalu nato sem dobil delo pri kitajskem peku Li Fu Cenu. Vsako jutro sem raznašal pecivo po mestu že ob peti uri, zato sem bil prost že okoli desete. Nato sem odhajal v kavarino, kjer je mešana družba ruskih, korejskih, japonskih in kitajskih trgovcev sklepala kupčije, a največji dobiček med vsemi so zmerom vlekli — židje.

Tu sem se seznanil z židom Sherbaumom. Svetoval mi je, naj pustim službo in mi ponudil svojo pomoč. On bo kupoval, jaz prodajal. Za poskušnjo sva nakupila raznih drobnarij pri tvrdki Kunst & Alberts in odrinil sem do Irkutska. V okolici Bajkalskega jezera sem prodal, odnosno zamenjal vso kramarijo za lisice kože; tudi kožo podlasice in kun sem precej nabral. Scherbaum je kožo prodal, pri tem pa me je pošteno ocsiganil. Pri krznarju Leviju v Vladivostoku je bil namreč v službi vojni ujetnik Simonetti, doma iz Furlanije. On mi je povedal prave cene kož in z židom nisem hotel imeti več opravka; rajši sem prodajal kožo naravnost krznarju.

Večkrat sem prevozil pot v Sibirijo in nazaj, ta pot je začela postajati čedalje mučnejša in nevarna. Že iz Vladivostoka so odhajali vlaki prenapolnjeni, a iz Harbina smo vozili »vazino« — prenapolnjenih vozovih, natrpani ko ribe v sodih. Na večjih postajah so vlaki stali kar čele dneve. Boji med Semenovci in partizani so bili na dnevnem redu, posebno v okolici mesta Čite, kjer se je večkrat zgodilo, da so bili vlaki obstreljevani od vseh strani. Nič boljše ni bilo v Sibiriji. General Kolčak, poglavar sibirske armade, se je boril z zadnjo rezervo, dokler ni tudi njega doletela žalostna usoda ostalih generalov. Ataman Semenov je nobegnul pravočasno v Mongolijo, generala Kolčaka so pa boljševiki ujeli in ga v Irkutsku

po groznih mukah umorili. Čehi so se umikali vedno bolj proti Mandžuriji in Vladivostoku. Čez vse večje reke, kakor Irliš, Ob, Jenisej in Amur so bili mostovi porušeni in pognani v zrak. Premagati je bilo treba razne zapreke, in težave, zakaj potovanje je postalo pravi križev pot. Sibirski mraz, glad, razne roparske šajke so napadale in ropale vlake iz zasede. Nihče več ni bil varen življenja. Odločil sem se, da se po povratku v Vladivostok ne vrnem več v Sibirijo, četudi bi imel zaslužiti čisto zlato. In res sem ves mesec pohajal po mestu. S Simonettijem sva imela čedno stanovanje, sobico in kuhinjo, denarja sem imel tudi nekaj prihranjenega, za nekaj mesecev sem bil preskrbljen.

V Vladivostoku se je živelo še bolj udobno kakor pred vojno. Tujega vojaštva, ki je razsipalo denar na vse strani, je bilo polno mesto. Kavarne, bari, gostilne, kinematografi in razna zabavišča so bila prenapolnjena. Bede niso poznali, vse je razkošno zapravljal valute skoraj vsega civiliziranega sveta.

V Sibiriji pa se je nadaljevalo bratsko klanje, zažigali so mesta in vasi, podirali mostove in železnice, uničevali so bogastvo države na vseh koncih in krajih. Kako velika razlika med veselim Vladivostokom in krvavo Sibirijo!

Dva meseca sem nekako brezskrbno živel, a mošnjček se mi je začel prazniti. Če sem le pomislil na Sibirijo, sem se stresel ko šiba na vodi, a vendar, če sem hotel udobno živeti, sem si moral denar prislužiti edinole v Sibiriji.

Nabral sem potrebno kramo in jo mahnil med Burjate in Tunguze. Dolga je bila pot, a tem boljši dobiček. Za malo ogledalce ali nekaj šivank sem dobil lisičjo kožo, modre ali pa svetlosive barve. Spčetka sem se branil teh kož, ker sem mislil, da so mnogo manj vredne kakor kože rjavih lisic.

Ustavil sem se zaradi tega na povratku v Harbinu in hotel oddati te kože za vsako ceno, da se ne bi z njimi osmešil pri vladivostoških trgovcih. Pustil sem svoj tovor v gostilni, vzel s seboj v mesto le eno modro in eno svetlosivo kožo. Pri prvem krznarju sem pokazal svoje blago.

»So sicer lepe«, mi reče krznar, »a več kot 15 dolarjev za kos ti ne morem plačati. Če želiš, ti plačam tudi v tajanih (kitajski denar).«

Najrajši bi bil kar poskočil od veselja; mislil sem si že, da je siromak znorel. Vzel sem hitro denar in šel v gostilno. Z dvema drugima kožama sem odšel na drugi konec v upanju, da izkupim zanje vsaj 20 dolarjev. Vstopil sem k trgovcu in ponudil. Poklical me je v pisarno in rekel:

»Ako imaš še kaj takih kož, vzamem vse, ampak več kakor po 20 dolarjev ti jih ne morem plačati.«

To sem pogledal! Takšne cene!

Obdržal sem si le eno svetlosivo kožo in se ves srečen odpeljal v Vladivostok. Pohvalil sem se Simonettiju, kako izvrstno sem nabiral dva trgovca v Harbinu.

»Le pogledj,« sem mu kazal kožo, »za tako malenkost sem dobil 15 in celo 20 dolarjev.«

»Norec,« mi je rekel, »veš, da stane taka koža v Vladivostoku do 60 dolarjev.«

Bila je koža srebrne lisice. Mislil sem, da sem jih nabiral jaz, zdaj sem videl, da so oni mene; saj sem jim dal kožo za smešno nizko ceno. Vsaka šola pač nekaj stane in učen ni še nihče padel z neba.

Ta kupčija me je kar omamila in takoj je bilo pozabljeno utrudljivo potovanje. Na prigovarjanje Simonettija sem se takoj spet odpravil s svojo kramo v Sibirijo.

Po 14-dnevnem mučnem in nevarnem potovanju smo se pripeljali do Bajkalskega jezera. Do Irkutska v'ak ni več vozil, ker so se okoli mesta vršili krvavi poboji. Prenočil sem v bližnji vasi pri nekem ruskem kmetu.

Po čaju smo polezli na rusko peč. Okrog devete ure se je vrnil domov sin, vojak rdeče armade. Ko me je ugledal, je vprašal očeta:

»Kaj pa dela ta človek v naši hiši?«

Pojasnil sem mu, da grem po opravkih v mesto; ker na vlak ne vozi dalje, sem prisiljen prenočiti tu.

»No, bomo videli; takoj greš z menoj na polještvo.«

(Dalje.)

Za smeh in kratek čas

V SOLI

Učiteljica pojasnjuje učencem razliko med imenitno rožo in skromno vijolico: »Glejte otroci, razkošno oblečena dama gre po ulici, pa je ponosna in za nikogar se ne zmeni. To je imenitna roža. Za njo pa stopa skromno bitje s povešeno glavo...«

»Ze vem,« prekine učiteljico Gašperček, »to je njen mož.«

SLADKO PRIZNANJE

Mara: »Potem sem rekla, da ga nočem več videti...«

Anica: »In on je takoj odšel, kajne?«

Mara: »Kaj še, samo luč je ugasnil...«

STAROST

Gospodična, (ki je že precej v letih, zdravniku, ki ob preiskavi gubanci čelo): »Pa morda vendar le še ne opažate na meni prvih znakov bližajoče se starosti?«

Zdravnik: »Nikakor ne. To so le poslednji odtiski izginjajočega deinstva!«

PRI BRIVCU

Gost pri brivcu: »Na stenji imate napis: Pljuvajte samo v pljuvalnik! toda pljuvalnika ni nikjer.«

Brivec: »Oprostite, gospod, hranim ga v omari; če bi ga imel v brivnici, bi mi ga vsega on-snažili.«

NIČ NE DE

A: »Poglej, muha ti plava v kozarcu.«

B: »Nič ne de, saj ne bo popila mnogo vina.«

ŠKOTSKA UVIDEVNOST

Mladi Škot se je hotel naglo odločiti za nevesto. Brzojavil ji je, naj mu nemudno odgovori »da« ali »ne«. Šele pozno ponoči je prejel pritrdilen odgovor.

»Veš kaj, prijatelj,« mu je rekel znanec »take pa že ne bi maral, ki se ji tako mudi z odgovorom.«

»Ej, ej,« ga je zavnil snubač, »to samo kaže na njeno varčnost, da mi ne bo treba še enkrat ji brzojaviti.«

SNUBAČ

Melhijor: »Gospodična, ljubim vas, postanite moja žena.«

Spelca: »Dajte mi malo časa za pomislek. Zdi se mi, da ste preveč v letih zame.«

Melhijor: »Toda med tem, ko boste premišljal, se bom še bolj postaral.«

JASNI TRENUTKI

Prva prijateljica: »Veš, včasih se mi zdi, da me vroče ljubi, potem se me pa skoro izogiba in se mi vidi tako, kakor da ni čisto pri zdravi pameti.«

Druga prijateljica: »Torej je tako, da ima vendarle tudi jasne trenutke.«

PRAVI VZROK

A: »Letos sem se odločil, da bom počitnice porabil za natančen ogled svojega domačega kraja.«

B: »Sijajno, jaz se ti pridruжим. Tudi jaz nimam denarja za potovanje.«

TEŽAVNA VLOGA

A: »Moja žena bo igrala jutri v gledališču. Težavno vlogo ima!«

B: »Smešno, saj ne izpregovori niti besedice.«

A: »No, in to se vam za mojo ženo ne zdi težavno?«

ZALJUBLJENCI MED SEBOJ

On: »Ljubim te tako, da bi dal življenje zate.«

Ona: »Prav, prav, toda vedela bi rada, ali si se dal zavarovati.«

MED SOSEDAMI

Jera: »To je pa sramota, gospa ravnateljica nas je povabila na pojedino in pogrnila mizo z raztrganim prtom.«

Špela: »Da, a najlepše pri tem je, da si je prt izposodila pri nas.«

RADIO LJUBLJANA

od 19. do 26. julija

Nedelja, 19. julija: 8.00: Za dobro voljo in kratek čas (plošče). 8.45: Čas, poročila, spored. 9.00: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. 9.45: Verski govor (dr. Roman Tominec). 10.00: Koncert tamburaškega orkestra. 11.15: Prenos promenadnega koncerta godbe »Sloge«. 12.00: Čas, vreme, poročila, spored. 12.20: Prenos promenadnega koncerta godbe »Sloge«. 13.00: Plošče po željah. 17.00: Kmetijski nasveti (Ludvik Puš). 17.20: Narodne pesmi po bežigradski fantje, vmes plošče. 18.30: Otroška ura (Manica Komanova). 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: O splitskem gledališču. 19.50: Kmečke godbe se vrstijo in okrog le drobijo (plošče). 20.30: Večer Josipa Prochazke (klavir solo; igral bo skladatelj sam; pel bo Jože Gostič). 22.00: Čas, poročila, spored. 22.20: Pesmi za ples in zabavo (»Jožek in Ježek«).

Ponedeljek, 20. julija: 12.00: Operne predigre (plošče). 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Narodne in druge vesele pesmi bo pel kvartet sester Stritarjevih, spremljal bo profesor Lipovšek. 14.00: Vreme, borza. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Morje in sonce v naši poeziji (Milan Marianovič iz Beograda). 19.50: Saksofon in ksilofon (solistične točke na ploščah). 20.10: Pravna ura: Kmečka zaščita II. (Valentin Bidovec, sodnik). 20.30: Vesele pesmi in vesela glasba (pel bo Drago Zagar; pri klavirju bo profesor Lipovšek; vmes bo igral na harmoniko Stanko Avgust; plošče). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.20: Magistrov šramelkvartet.

Torek, 21. julija: 12.00: Spomini na Johana Straussa (plošče). 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Odlomki iz zvočnih filmov (plošče). 14.00: Vreme, borza. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Kri, zemlja in zgodovina, temelji narodnega čustvovanja (Fran Terseglav iz Ljubljane). 19.50: Ruski cerkveni zbor iz Pariza. 20.00: Prenos z Dunaja. 21.30: Harmonisti pojo (plošče). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.20: Kvartet pihal.

Sreda, 22. julija: 12.00: Baletna glasba (plošče). 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). 14.00: Vreme, borza. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Rudninska bogastva Jugoslavije (Aleksander Belič iz Beograda). 19.50: O taborih in taborenju (razgovor ljubljanskih skavtov). 20.10: Umetnostni spomeniki Škofje Loke in okolice (Janez Veider). 20.30: Koncert religiozne glasbe (pevske točke bo izvajal Tone Petrovčič, spremljal in orgelske solistične točke izvajal bo Arnič Blaž). 21.30: Prenos plesne glasbe iz Parkhotela na Bledu (igral bo plesni orkester Erich Herse). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.20: Prenos plesne glasbe iz Parkhotela na Bledu (igral bo plesni orkester Erich Herse).

Četrtek, 23. julija: 12.00: Sinfonične pesnitve (plošče). 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Odlomki iz oper (plošče). 14.00: Vreme, borza. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Prijateljski spomini na Stjepana Mitrovič-Ljubša (Marko Car iz Beograda). 19.50: Harmonika bo igrala koncertne točke (plošče). 20.10: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 20.30: Prenos iz Beograda. 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.20: Koncert ruskega seksteta.

Petek, 24. julija: 12.00: Virtuozni igrajo (plošče). 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Naše narodne pesmi (plošče). 14.00: Vreme, borza. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Vokalni koncert Ade Sarijeve (plošče). 20.10: Ženska ura: Žena in združna misel (Minka Govekarjeva). 20.30: Prenos sinfoničnega koncerta iz Rogaske Slatine. 22.00:

Čas, vreme, poročila, spored. 22.20: Citraški koncert (plošče). 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 25. julija: 12.00: Plošča za ploščo — pisana zmes. 12.45: Poročila, vreme. 13.00: Čas, spored, obvestila. 13.15: Plošča za ploščo — pisana zmes. 18.00: Koncert Akademskoga pevskega kvinteta. 18.40: Pogovori s poslušalci. 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30: Nacionalna ura: Tuji pisatelji o lepota Jugoslavije. 19.50: Venčki slagerjev (plošče). 20.10: Zunanji politični pregled (dr. Alojz Kuhar). 20.30: Dobra volja je najbolja (90 minut zabave). 22.00: Čas, vreme, poročila, spored. 22.20: Dueti: Orglice in harmonika (Petan Franc in Stanko Avgust).

NI RES

Gašper: »Kakor blazen je tolkel s kolom po meni, gospod sodnik, pa še pravi, da me ni nameraval poškodovati.«

Melhior: »Saj ni res, gospod sodnik! Kako more trditi kaj takega, ko pa se je že po prvem udarcu nezavesten zgrudil na tla!«

ADAM IN EVA

A: »Ko sta Adam in Eva že nekaj časa zadovoljno in srečno živela v raju, je Adam nekega dne izgnil in se vrnil k Evi šele čez štiri dni. Kaj mislite, da je storila prebrisana Eva?«

B: »Ne vem!«

A: »Prešela je Adamu rebra.«

IZJAVA

Podpisana Hrastnik Anton in Marija, posestnika v Zimici, sva brez vsakega povoda trdila, da je gospa Čerič Neža, posestnica v Zimici št. 17, spolno božna. Obžalujemo to svoje neresnične trditve ter se njej zahvaljujemo, da je odstopila od tožbe. Zimica, dne 10. julija 1936.

Hrastnik Anton in Marija.

Lahka LETNA OBLACILA buret, kaša, lister l.t.d. v odlični izdelavi, si nabavite najceneje pri
PRESKARJU, SV. PETRA C. 14

Živčna izmučenost.

Znanstveno je ugotovljeno, da regulira »KALEFLUID« delovanje vseh žlez, krepi ves organizem in uravnoveša živčni sistem tako, da postane človek zopet močan, aktiven v življenju in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. — Brezplačno detaljna literatura, zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković.

»KALEFLUID« se prodaja v lekarnah in drogerijah. Reg. S. br. 10307/36

NOVOST! Samo Din 98.—

št. 63.719. Cenena, a dobra **Snooca-Profi** zapestna ura, točno regulirana, lep kromiran okrov zapestnica iz usnja — številčnica in kazalo osvetljena (Radium)

Din 98.—.

Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastoj in poštne prosto. Velike izbora ur, zlatnine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna ul v »vici

H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.